

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ในอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ปริญญานิพนธ์

ของ

นรินทร์ บุญวงศ์

๕-๖ พ.ค. ๒๕๓๕

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบไล่พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ขัม ภูมิภาค)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ขัม ภูมิภาค)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เข็มศรี วิวิธศิริ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ผู้สอนและ
เป็นประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านได้ใช้เวลาให้คำปรึกษาแนะนำ
และให้กำลังใจ ผู้วิจัยซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้
ยังทำให้ผู้วิจัยได้รับแบบอย่างที่ดีในความเป็นผู้ใฝ่ในการศึกษาและความเป็นผู้มี
คุณธรรม ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และพระคุณในครั้งนี้
ผู้วิจัยจะขอจดจำไว้ชั่วชีวิต

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค กรรมการที่ปรึกษา
ปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เชิรศรี วิวิธสิริ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์
ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สมคะเน
คำจูน ซึ่งเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีส่วนช่วยให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า และอีกผู้หนึ่ง
ซึ่งมีความสำคัญที่ผู้วิจัยไม่อาจจะละเลยที่จะกล่าวถึงคือ อาจารย์พัชร บุญวงศ์
ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา
และขอขอบคุณพี่และน้อง เพื่อนครู-อาจารย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดี

คุณประโยชน์และความดีที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา
แด่บิดามารดาของผู้วิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา
ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัย

นรินทร์ บุญวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	17
จุดมุ่งหมายของการอ่าน	20
ความสำคัญของการอ่าน	21
สภาพและปัญหาในการอ่านของประเทศไทย	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
วิธีการรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ความสามารถในการอ่านของประชาชน	59
การรับรู้ข่าวสารของประชาชน	65
การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย	73
ความสำคัญของการวิจัย	73
สมมติฐานในการวิจัย	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้	74
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การเก็บและรวบรวมข้อมูล	75
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่าน	75
ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร	76
ผลการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร ..	76
อภิปรายผล	77
ความสามารถในการอ่านของประชาชน	77
การรับรู้ข่าวสารของประชาชน	80
การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของ ประชาชน	80

บทที่

หน้า

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการจัดที่อ่านหนังสือประจำ	
หมู่บ้าน	81
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	29
2	กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ และกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	41
3	กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ และกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	42
4	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	43
5	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	44
6	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	45
7	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน	46
8	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน	47

9	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน	48
10	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านแยกตามกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่มี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	49
11	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านแยกตามกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่ ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	50
12	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม เพศ กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน	51
13	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม เพศ กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	52
14	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยก ตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	53
15	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยก ตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	54
16	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยก ตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	55

17	คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่ ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	56
18	คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารแยกตามกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่มี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	57
19	คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารแยกตามกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่ไม่มี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	58
20	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน แยกตามกลุ่มอายุในหมู่บ้าน ที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 30)	59
21	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน แยกตามกลุ่มอายุใน หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 30) ..	60
22	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน แยกตามกลุ่มอายุและ ประเภทของหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ..	61
23	คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านระหว่างประชาชน ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	62
24	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	63
25	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในการอ่าน แยกตามกลุ่มอายุ	64
26	คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของประชาชน แยกเป็นหมู่บ้าน ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 40) ..	65

ภูมิหลัง

การรู้หนังสือมีความสำคัญต่อมนุษยทุกเพศทุกวัย เพราะการรู้หนังสือหรือการอ่านออกเขียนได้เป็นพื้นฐานของการศึกษา คนที่จะมีการศึกษาได้นั้นจำเป็นจะต้องอ่านออกเขียนได้เสียก่อน จึงจะมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อให้มีความรู้มากขึ้น (สุนทร โคตรบรรเทา และ วิชัย ภูชนะกุล 2526 : 9) การอ่านออกเขียนได้ทำให้เป็นผู้มีหูตากว้างไกล สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี เนื่องจากปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง คนที่อ่านออกเขียนได้ย่อมจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบในทางการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ดังที่ สุนทร สุนันท์ชัย (สุนทร สุนันท์ชัย 2526 : 15) กล่าวว่า การรู้หนังสือเป็นเครื่องมือหากินที่สำคัญอันจะนำไปสู่ปากท้องของชาวบ้าน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นที่สุด การรู้หนังสือทำให้ชีวิตมีคุณภาพดี ไม่ถูกหลอกลวง รวมทั้งทำให้เกิดความภาคภูมิใจและได้รับการยกย่อง

สังคมไทยเป็นสังคมที่ยกย่องคนที่มีความสามารถ ยกย่องผู้ที่มีการศึกษาสูง คนไทยยกย่องผู้มีคุณวุฒิ (ภิญโญ สาธร 2516 : 21) ดังนั้นผู้ที่รู้หนังสือสามารถอยู่ในสังคมไทยได้อย่างภาคภูมิใจ ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ไม่รู้หนังสือนั้นจะขาดความภาคภูมิใจในตัวเอง เกิดความหวาดระแวงและขาดความมั่นใจในตนเอง เนื่องจากคิดว่าตนเองมีปมด้อยและจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป

จากการประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า ยังมีประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เป็นผู้ไม่รู้หนังสือประมาณร้อยละ 14.5 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2525 : 17) ประชาชนผู้ที่ไม่รู้หนังสือเกือบร้อยละ 50 อยู่ในวัยแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่

ในชนบทและเป็นผู้ที่ยากไร้ที่ต้องประสบปัญหาในการดำรงชีวิตนานัปการ ฉะนั้น การไม่รู้หนังสือจึงมักส่งผลให้เกิดความเสียเปรียบในด้านสังคมและเศรษฐกิจต่อเนื่องกันไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 5)

กอ สวัสดิ์พานิชย์ (กอ สวัสดิ์พานิชย์ 2526 : 2) กล่าวว่า ประเทศที่กำลังพัฒนามักจะประสบปัญหาสำคัญคือ ความไม่รู้ ความเจ็บไข้ ความยากจนของประชาชน ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญในเรื่องของ "ความไม่รู้" เป็นอันดับแรก และพยายามศึกษาสาเหตุของความไม่รู้ซึ่งจะบ่งชี้ว่า "การไม่รู้หนังสือ" เป็นพื้นฐานสำคัญของการไม่รู้

ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 รัฐบาลจึงได้ประกาศนโยบายที่จะลดอัตราการไม่รู้หนังสือจากร้อยละ 14.5 ให้เหลือร้อยละ 10.5 ซึ่งหากจะประมาณเป็นจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือแล้วจะทองขจัดการไม่รู้หนังสือในกลุ่มประชาชนไม่ต่ำกว่า 1 ล้าน 5 แสนคน เพื่อสนองนโยบายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาที่จะช่วยให้คนเป็นจำนวนมากไม่รู้หนังสือในระยะเวลาอันสั้น ด้วยการจัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือขึ้น ก่อนหน้านั้นโครงการต่าง ๆ ที่นำมาใช้จัดการไม่รู้หนังสือของประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ดำเนินมากว่า 30 ปีแล้ว โดยใช้รูปแบบต่าง ๆ กัน รูปแบบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเป็นการสอนเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ การแก้ไขการไม่รู้หนังสือตามแนวทางดังกล่าวได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจนได้รับรางวัลจากสหประชาชาติถึง 2 ครั้ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 6) ความมุ่งหมายของโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จนั้น ก็เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษารู้อย่าง รู้จักคิดสนใจแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพอันจะเป็นแนวทางให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองดีของชาติ เพื่อให้ นักศึกษารู้จักใช้บริการจากหน่วยงานส่งเสริมการกินที่อยู่ดีในสาขาต่าง ๆ เช่น บริการการสอนวิชาชีพ อนามัย การวางแผนครอบครัว เกษตร และเพื่อให้รู้จักหาทางที่จะแสวงหาความรู้และ

บริการนั้น ประการสุดท้ายเพื่อให้เรียนรู้หนังสืออ่านออกเขียนได้ และคิดเลขเป็น เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 3)

อนึ่ง จากโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จได้ส่งผลทำให้เกิดโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้เป็นงานที่สืบเนื่องและคู่ขนานกับงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้จบจากโรงเรียนประถมศึกษาและผู้จบหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานแล้วได้มีหนังสืออ่านเพื่อไม่ให้ลืมหนังสือ (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 66 - 67) โครงการนี้ได้เริ่มทดลองครั้งแรกเมื่อเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2514 ที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง (วัลลีย์ ปราสาททองโอสถ 2514 : 25)

ชาวชนบทส่วนใหญ่หลังจากจบชั้นประถมศึกษาหรือจบหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานแล้วไม่มีหนังสืออ่านมักจะเป็นผู้ลืมหนังสือไปในที่สุด ปรากฏผลจากการสำรวจข้อมูลทาง ๆ ของกรมสามัญศึกษา เมื่อปีพุทธศักราช 2513 มีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงการที่จะต้องรื้อฟื้นหนังสืออ่านสำหรับประชาชนในชนบทอย่างรีบด่วน อาทิเช่น เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปแล้วประมาณร้อยละ 33 อาจจะเป็นผู้ไม่รู้หนังสือในเวลาไม่กี่ปี (กรมสามัญศึกษา 2520 : 9) สำหรับในปัจจุบันแนวโน้มในส่วนนี้จะเปลี่ยนไป แต่จากการวิจัยของหลาย ๆ ฝ่ายพบว่า การลืมหนังสือยังคงมีประมาณร้อยละ 18.33 (โกวิท วรพิพัฒน์ 2527 : 54)

ด้วยสาเหตุดังกล่าว กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาจึงได้วางโครงการจัดหาหนังสือและเอกสารสำหรับประชาชนชาวชนบทโดยจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น ซึ่งในปัจจุบันโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและความรู้ทาง ๆ ส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ และรวมทั้งสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน (กรมสามัญศึกษา 2520 : 9)

จากจุดมุ่งหมายของโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดังกล่าวนี้ ทำให้
ผู้วิจัยต้องการทราบว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีผลกระทบต่อการคงสภาพการรู้
หนังสือและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนมากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของประชาชน ระหว่าง
ประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ระหว่างประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. ทำให้ทราบว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่งเสริมการอ่านและการรับรู้
ข่าวสารให้แก่ประชาชนในมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดตั้ง
ปรับปรุง และขยายโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ
ตั้งแต่ 15 - 50 ปี ที่อยู่ในอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร โดยเลือกศึกษาจาก

หมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 24 หมู่บ้าน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่สุ่มมาจากหมู่บ้าน จำนวน 24 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 520 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ประเภทของประชาชน โดยแบ่งเป็น

3.1.1 ประชาชนในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งห้องหนังสือประจำหมู่บ้านมาแล้วในระยะเวลาตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป โดยแบ่งเป็นช่วงอายุ ดังนี้

3.1.1.1 ช่วงอายุระหว่าง 15 - 25 ปี

3.1.1.2 ช่วงอายุระหว่าง 26 - 35 ปี

3.1.1.3 ช่วงอายุระหว่าง 36 - 50 ปี

3.1.2 ประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยแบ่งเป็นช่วงอายุ ดังนี้

3.1.2.1 ช่วงอายุระหว่าง 15 - 25 ปี

3.1.2.2 ช่วงอายุระหว่าง 26 - 35 ปี

3.1.2.3 ช่วงอายุระหว่าง 36 - 50 ปี

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการอ่านของประชาชน

3.2.2 การรับรู้ข่าวสารของประชาชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้เป็น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เดิมเคยใช้ชื่อว่าที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้ประชาชนในหมู่บ้านจะเป็นผู้พิจารณาหา สถานที่ตั้ง จัดสร้างหรือจัดอาคาร และจัดตั้งคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการสนับสนุนจ่ายเงินค่าหนังสือพิมพ์ให้วันละ 2 ฉบับ ต่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง (โกวิท วรพิพัฒน์ 2527 : 5)

2. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ความสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรและสามารถเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวอักษร ที่ปรากฏอยู่ได้ตามเกณฑ์ของหลักสูตรการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3. การรับข่าวสาร หมายถึง การมีความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ และวารสารต่าง ๆ จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับเหตุการณ์ บ้านเมือง การประกอบอาชีพ กฎหมายที่บุคคลควรรู้ ความรู้ในหน้าที่ของตน ความรู้ในด้านอนามัย การพยาบาลเบื้องต้นและการวางแผนครอบครัว

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนในหมู่บ้านต่าง ๆ ที่เลือกมาเป็น กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในท้องที่ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ซึ่งแยกเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

3. การรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอ เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และเอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผลในการจัด ความเจริญทางค่านิยมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของ ระบบการสื่อสารคมนาคมระหว่างประเทศทำให้การแลกเปลี่ยนข่าวสารและการ เศรษฐกิจเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาแก่ประเทศที่ยังคงพัฒนาซึ่งระบบการคมนาคมและการสื่อสารภายในประเทศยังไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนในเมืองกับกลุ่มชนในชนบท

ในเมืองมีโรงเรียนจำนวนมากทั้งสายอาชีพและสายสามัญ ผู้ที่อยู่ในเมืองจึงมีโอกาสส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ตามความสามารถและฐานะของแต่ละคน การจ้กบริการต่าง ๆ มีอยู่ในเมืองมากกว่าชนบท เช่น โรงพยาบาล การไฟฟ้า ประปา รถประจำทาง ถนน สะพาน เป็นต้น นอกจากนั้นอาชีพต่าง ๆ ในเมืองยังมีมากมายหลายแขนง คนสามารถหางานทำให้มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายได้ ส่วนในชนบทนั้นขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกสบายแทบทั้งสิ้น บางแห่งอาจมีโรงพยาบาล มีสุสาน แต่ขาดแพทย์ขาดพยาบาล และไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ทางด้านการศึกษามีโรงเรียนจำนวนจำกัดและอยู่ห่างไกล พร้อมกับฐานะของผู้ปกครองยากจน แม้รัฐบาลจะขยายการศึกษาภาคบังคับไปถึง

ผู้ปกครองก็ไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ ผลจากการสำรวจจึงปรากฏว่า เด็กที่เข้าเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะออกกลางคันถึงร้อยละ 42 เด็กส่วนใหญ่จึงเรียนจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเด็กที่ขาดเรียนนั้นเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้อัดตามให้เข้ามาเรียนตามข้อบังคับของกฎหมาย นอกจากนั้นประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา ไม่เคยเห็นความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการใหม่ ๆ ไม่รู้คุณค่าและความจำเป็นของเทคโนโลยีที่มีต่อชีวิต ดำรงชีวิตอยู่ตามแบบอย่างของบรรพบุรุษในอดีต จึงไม่มีความรู้ที่จะปรับปรุงพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น แม้จะมีความเปลี่ยนแปลงอยู่บ้างแต่ก็เป็นไปอย่างล้าช้า

ปัจจุบันรัฐบาลได้เล็งเห็นความแตกต่างเหลื่อมล้ำเหล่านี้ ซึ่งเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความแตกต่างกันได้โดยเฉพาะในภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน รัฐบาลจึงพยายามหาทางแก้ไขและขจัดความเหลื่อมล้ำให้หมดไป โดยการจัดสร้างถนนหนทางให้ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมบริการด้านสุขภาพอนามัย จัดตั้งสถานศึกษาระดับสูงขึ้น แนะนำอาชีพต่าง ๆ ที่แปลกและใหม่เพื่อเพิ่มพูนและกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนให้ทั่วถึง ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ในท้องถิ่นโดยอาศัยกระบวนการพัฒนาชุมชน ในปี พุทธศักราช 2518 รัฐบาลได้ผันเงินจำนวนหลายล้านบาทเพื่อช่วยเร่งรัดให้ชนบทได้ใช้ในการพัฒนาโดยมอบให้สภาตำบลจัดสรรปันส่วนไปใช้จ่ายตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

ในด้านการศึกษารัฐบาลได้ตระหนักดีว่า ประชาชนที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และการสำรวจของกรมสามัญศึกษาเมื่อปี พุทธศักราช 2513 พบว่า คนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีแนวโน้มที่จะสมัครหนังสือถึงร้อยละ 33 ในระยะไม่กี่ปี และสาเหตุของการสมัครหนังสืออาจจะมีหลายประการ เช่น

1. การขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตร กับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนไม่สนใจการอ่านและการเขียน

2. การขาดหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียน ในขณะที่เรียนอยู่ในโรงเรียน จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะเรียนจนรู้หนังสือได้อย่างจริงจังและเต็มที่
3. การขาดโอกาสได้พบปะหนังสือหลังจากเรียนจบไปแล้วจึงทำให้ลืมหนังสือ
4. การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่านหนังสือถึงแม้จะมีหนังสือพอให้อ่านได้ เนื่องจากในระหว่างเรียนอยู่ในโรงเรียนได้รับการเคี่ยวเข็ญให้อ่านและเขียนหนังสือ ฉะนั้นเมื่อพ้นภาระในการเรียนไปแล้วจึงไม่ยักอ่านหนังสือ และเมื่อเวลาผ่านไปนานเขาทำให้ลืมหนังสือได้

รัฐบาลได้ลงทุนในด้านการศึกษามากหลายพันล้านบาท เมื่อเกิดปัญหาการลืมหนังสือเช่นนี้ จึงเปรียบเสมือนว่าการลงทุนนั้นเป็นการสูญเปล่า ซึ่งก็คิดคร่าว ๆ ของจำนวนผู้ลืมหนังสือแล้วจะเป็นตัวเลขประมาณร้อยละ 33 ในปัจจุบัน รัฐบาลลงทุนจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีละประมาณ 6,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าสูญเปล่าประมาณ 1,980 ล้านบาท เงินจำนวนนี้ไม่ใช่เป็นเงินจำนวนเล็กน้อยสำหรับประเทศไทย และเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ที่ยังไม่ลืมหนังสืออีกประมาณร้อยละ 67 นั้น ก็ทำให้ได้รับประโยชน์จากหนังสือเท่าที่ควรไม่ ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีหนังสือให้อ่าน การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการปูพื้นฐานการอ่านการเขียนให้เท่านั้น เมื่อจบออกจากโรงเรียนไปแล้วการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเองนั้นเป็นเรื่องที่ทางไกลความจริงเพราะสภาพแวดล้อมไม่อำนวยให้ รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจไม่ได้อยู่ในระดับที่จะรับหนังสือพิมพ์หรือหาซื้อหนังสืออื่นอ่านได้ รายได้ที่มีต้องนำไปใช้ในความจำเป็นเพื่อการอยู่รอดของชีวิต เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย สำหรับผู้ที่มีเงินจะซื้อหนังสืออ่านได้ไม่一定会ซื้อ เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีขายหรือมีวางแผงมีขายไม่เป็นปัจจุบัน ชาวที่ได้อ่านลงเลยไปแล้ว 2 - 3 วัน เป็นเพราะระบบการคมนาคมและการขนส่งไม่สะดวก ฉะนั้น จึงควรจัดบริการชาวสารบ่อนเขาสูงหมู่บ้าน เป็นบริการส่วนรวมอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเท่าเทียมกันในด้านการรับข่าวสาร

อันเป็นพื้นฐานให้โคแสวงหาความก้าวหน้าต่อไป ๆ กัน (อุดม เขียววงศ์ 2523 :

128 - 131)

ควยสาเหตุดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กองการศึกษาผู้ใหญ่โต) จึงได้เริ่มโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้นซึ่งเริ่มโครงการครั้งแรกใช้ชื่อว่า "ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะบริการหนังสือที่น่าสนใจแก่ประชาชนในรูปหนังสือพิมพ์รายวัน ขึ้นแรกได้ทำการทดลองขึ้นที่จังหวัดลำปาง ต่อมาโคขยายโครงการไปเรื่อย ๆ จนถึงปี พุทธศักราช 2526 มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในทุก ๆ จังหวัดของประเทศไทยทั้งหมดประมาณ 8,206 แห่ง และโคเปลี่ยนชื่อเป็น "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" เพราะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน นอกจากจะมีหนังสือพิมพ์แล้วยังมีสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ให้ประชาชนโคอ่าน เช่น หนังสือ วารสาร และแผนปทิว เป็นต้น โดยหวังว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะช่วยให้คนโคอ่านหนังสือบ่อยลง มีนิสัยรักการอ่านหนังสือมากขึ้น และโครับทราบข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจโคทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังมีผลพลอยโคในการสร้างระบบการสื่อสารมวลชน โดยส่งหนังสือพิมพ์ไปถึงหมู่บ้านโคทั่วถึง เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีโอกาสร่วมกันระหวางชาวบ้านด้วยกันเอง และชาวบ้านกับทางราชการมากขึ้น คือ ร่วมกันสร้าง ช่วยกันรักษา มาอ่านหนังสือพิมพ์กันโคสะดวกและมากขึ้นต่อไป ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นสมบัติของชาวบ้านทุกคน เพราะทางร่วมมือกันเลือกคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ช่วยกันคิดช่วยกันสร้าง สดะทั้งทรัพย์สิน เวลา และแรงงาน เพื่อใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นที่อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน วารสารและหนังสืออื่น ๆ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะมีผู้ใช้เพิ่มมากขึ้นเพราะว่าไม่จำกัดเวลาว่าใครจะมาอ่านเวลาไหน หรือจะใช้เป็นที่พักผ่อน พยปะสนทนา และใช้เป็นที่ทำกิจกรรมอื่น ๆ ของส่วนรวม เช่น ทำนุญกลางบ้าน รับบริการอนามัย และประชุม เป็นต้น การปรับปรุงดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ชาวบ้านช่วยกันจัด เป็นคณะกรรมการขึ้นมาดูแล ส่วนรัฐจะช่วยเหลือส่งหนังสือพิมพ์รายวันไปให้วันละ 2 ฉบับ

เป็นประจำ (เก็บ ศรีสง่า 2528 : 11 - 12 อ้างอิงมาจาก กรมสามัญศึกษา 2520 : 1 - 12)

สรุปได้ว่า การจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนในชนบท เพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคในการรับข่าวสารข้อมูล อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาระหว่างตัวเมืองและชนบทให้มากขึ้น การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้จะให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับประชาชนในชนบท เพื่อส่งเสริมให้เกิดความริ่ความสามารถและทักษะที่จะนำไปใช้ปรับปรุงมาตรฐานของชีวิตให้ดีขึ้น การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมนั่งสอ และเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน

ซึ่งความรับผิดชอบส่วนใหญ่ของการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่น รัฐบาลเพียงให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการการจัดหาหนังสือบางประเภท และงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือพิมพ์ให้เป็นประจำเท่านั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2528 : 1 - 2)

นอกจากนั้นโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านยังเป็นโครงการที่สอดคล้องกับโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ เพื่อให้ประชาชนคงสภาพการรู้หนังสือตลอดไป และกรมการศึกษานอกโรงเรียนยังได้สนับสนุนงบประมาณให้แก่อการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้นในหมู่บ้านที่มีการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสืออีกส่วนหนึ่งนอกเหนือจากงบประมาณปกติ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 66 - 67)
ได้กล่าวถึงโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่า เป็นงานที่สืบเนื่องมาจากโครงการ

การศึกษานี้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้ผู้ที่จบออกจากโรงเรียนประถมศึกษาหรือ
หลักสูตรเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานแล้วได้มีหนังสืออ่านและไม่ลืมหนังสือ ซึ่งมีการทดลอง
ครั้งแรก ที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในปี พุทธศักราช 2514

กุหลาบ หวังศิริกุล (กุหลาบ หวังศิริกุล 2517 : 37) ได้ทำ
การศึกษาวิจัย เรื่องการคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไข
การไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จจังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน และผู้ที่
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางและ
จังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบวิชาเลขคณิตและวิชา
ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้จบการศึกษาจากโครงการและผู้จบชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความคงทนในการรู้หนังสือ
สูงกว่าผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .001 นั่นคือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีผลทำให้มีความคงทนในการรู้
หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จและ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้น

จากการศึกษาของ ยุทธ เศษคำรณ นคร ปลื้มฤดี และ สมชาย
ลีลานิตย์กุล (ยุทธ เศษคำรณ นคร ปลื้มฤดี และ สมชาย ลีลานิตย์กุล
2517 : 12) เกี่ยวกับลักษณะและสภาพของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
เขตการศึกษา 8 ในปี พุทธศักราช 2517 โดยสุ่มตัวอย่างจากจังหวัดต่าง ๆ
ในเขตการศึกษา 8 จังหวัดละ ร้อยละ 25 คิดเป็นจำนวนที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน 108 แห่ง มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย
พบว่า สภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่วนมากสะอาด มีประชาชนสนใจ
อ่านมาก ความช่วยเหลือและความร่วมมือของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ดี

ในปี พุทธศักราช 2518 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 25) ได้ประเมินด้านการอ่าน

การเขียน การคิดเลข และสภาพทั่วไประยะแรกของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จ และครูสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร็จทั่วประเทศ โดยสุ่มตัวอย่างจาก 34 จังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8,850 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ ภาษาไทยและแบบทดสอบเลขคณิต รายละเอียดของข้อสอบภาษาไทยที่ใช้ในการสอบ แบ่งออกได้เป็นข้อสอบวัดการอ่านค่า การเขียนคำ การเขียนประโยคและการวัด ความเข้าใจในการอ่าน ส่วนวิชาเลขคณิตจะวัดด้านการบวก ลบ คูณ หาร และโจทย์ปัญหา ในการทดสอบการอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น แยกตามตัวแปร ทาง ๆ เช่น สภาพภูมิศาสตร์ เพศ อายุ อาชีพ พื้นฐานการศึกษา จำนวนปีที่จบการศึกษา ระยะทางจากโรงเรียนถึงอำเภอ วุฒิ ประสบการณ์ของครูผู้สอน และการมีหรือไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผลจากการประเมินพบว่า นักศึกษา ที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้คะแนนเฉลี่ยภาษาไทยเกี่ยวกับการอ่านออก เขียนได้ และความเข้าใจในเรื่องราวที่อ่านสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน

ต่อมาในปี พุทธศักราช 2519 จิรายุ คาสรี (จิรายุ คาสรี 2519 : 115) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน และผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปางได้รับ โดยแยกประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐบาล จำนวน 113 คน และกลุ่ม ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 1,990 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลมี 4 แบบ คือ แบบบันทึก แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ แบบสอบถาม ชนิดให้ตอบโดยเสรี และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัย ปรากฏว่า มีคนเข้าใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเฉลี่ยวันละ 18 คน มากกว่า ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลซึ่งคาดหวังไว้ว่าจะมีคนเข้าใช้เพียงประมาณ วันละ 13 คน ชาวบ้านส่วนมากจะเข้าใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในฤดูแล้ง เพราะว่างเว้นจากงานอาชีพ กิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการอ่านภายในที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านก็จะนำเรื่องไปกระจายต่อได้ 2 - 4 คน และจากการถามความคิดเห็น

ของเจ้าหน้าที่รัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะเปลี่ยนเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลร้อยละ 72.94 เห็นว่าควรเปลี่ยนสภาพเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ประชาชนร้อยละ 51.49 ต้องการให้ขยายที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ในปี พุทธศักราช 2520 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2521 : 55 - 61) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในเขตการศึกษา 11 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ) โดยสุ่มที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้นมา 70 แห่ง จากจำนวน 230 แห่ง เก็บข้อมูลจากผู้ใช้บริการแต่ละ 10 - 15 คน รวม 762 คน เจ้าหน้าที่ระดับเขต ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านร้อยละ 86.48 มีความคิดเห็นว่าการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีประโยชน์คุ้มค่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความพร้อมที่จะขยายเป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้าน แต่มีปัญหาในเรื่องการเก็บหนังสือ การเก็บสถิติหนังสือและผู้อ่าน และไม่มีระบบในการจัดทำที่คัดค้านการรับทราบข่าวสารของผู้ใช้บริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ โดยเฉลี่ยทั้ง 5 จังหวัด สามารถรับทราบข่าวสารได้ในระดับสูงถึงร้อยละ 73.67 ความคงอยู่ของการรู้หนังสือภาษาไทยของผู้ใช้บริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ โดยเฉลี่ยทั้ง 5 จังหวัด มีความคงอยู่ของการรู้หนังสือภาษาไทยสูงถึงร้อยละ 88.49

ในปี พุทธศักราช 2522 ประสิทธิ์ ฤทธิกร (ประสิทธิ์ ฤทธิกร 2522 : 71 - 75) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ

ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้ามาใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกวัน แต่เวลาที่เข้าใช้ไม่แน่นอน ความสะดวกในการเข้าใช้มีมาก หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชาวบ้านสนใจข่าวทั่ว ๆ ไป หนังสือพิมพ์ที่ได้อ่านส่วนมากเป็นฉบับที่โดยเวลาปัจจุบันมาแล้ว 1 - 3 วัน และชาวบ้านจะรีบอ่านทันทีที่หนังสือพิมพ์มาถึงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คำนึงแหล่งข่าวและความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทั้งที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าการทำกิจกรรมอื่น แหล่งที่สามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้ถ้าไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือ ร้านค้าในหมู่บ้าน และห้องสมุดโรงเรียน การรายละเอียดของชาวชาวบ้านส่วนมากจะไถ่รายละเอียดของข่าวจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการได้อ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับทำให้มีความรู้และเหตุผลดีขึ้นมาก สำหรับความเชื่อต่อข่าวสารจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อมาในปี พุทธศักราช 2526 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2526 : 71 - 72) ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องผลกระทบของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่ออัตราการลืมนหนังสือ จำนวนหนังสือและการพัฒนาตนเองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้ การเลือกประเภทของหนังสือที่อ่าน ความถี่ของจำนวนวันในการอ่านหนังสือ จำนวนหน้าในการอ่านแต่ละครั้ง จำนวนและประเภทของหนังสือ

ในครอบครัว จำนวนหนังสือพิมพ์ที่ซื้อไว้อ่านเอง อัตราการลืมหนังสือ อัตราการใช้
สิทธิเลือกตั้ง แต่หมู่บ้านทั้ง 2 ประเภท ไม่มีความแตกต่างกันในค่านเวลาที่ใช้ในการ
อ่านหนังสือแต่ละครั้งและความสามารถในการพัฒนาตนเอง

ส่วน สุ่มน ชูประสิทธิ์ (สุมน ชูประสิทธิ์ 2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
เรื่องการรับทราบข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้ใช้กับผู้ใช้ที่ไม่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ถ้าคนอง คำบลสากเหล็ก อำเภอบึง จังหวัดพิจิตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชน
ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านถ้าคนอง โดยแยกเป็นกลุ่มประชาชนที่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน จำนวน 95 คน และกลุ่มประชาชนที่ไม่มาใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
จำนวน 71 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นชายมากกว่า
หญิงซึ่งส่วนใหญ่อายุ 40 - 49 ปี และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้ว 16 ปีขึ้นไป
การรับข่าวสารและความรู้นอกจากได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแล้วผู้ที่ยัง
ได้รับข่าวสารและความรู้จากหมู่บ้านและครูมากกว่าแหล่งอื่น ๆ นอกจากนี้
ยังสามารถหาหนังสือพิมพ์อ่านได้นอกจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือ ร้านกาแฟ
หรือร้านอาหาร รองลงมา คือ ที่บ้านของตนเอง สำหรับผู้ใช้ที่ไม่มาใช้ที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านเป็นหญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี และ
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้ว 16 ปีขึ้นไปเช่นกัน ส่วนผลการศึกษาเปรียบเทียบ
การรับทราบข่าวสารและความรู้ของกลุ่มผู้ใช้และไม่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
จากการทดสอบพบว่า ผู้ใช้มีการรับทราบข่าวสารและความรู้มากกว่าผู้ใช้
พิจารณาตามเนื้อหาพบว่า ผู้ใช้มีการรับทราบข่าวสารและความรู้ในหมวดการอนามัย
และการพยาบาลเบื้องต้น หมวดความรู้เกี่ยวกับอาชีพ หมวดความรู้ในหน้าที่ตน
ต่อชุมชน และหมวดการวางแผนครอบครัวมากกว่าผู้ใช้ แต่ในหมวดเหตุการณ์
บ้านเมืองท้องถิ่นและในประเทศปัจจุบัน หมวดกฎหมายที่บุคคลควรรู้ ทั้งผู้ใช้และ
ผู้ใช้ไม่ใช้มีการรับทราบข่าวสารและความรู้ใน 2 หมวดนี้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

และในปี พุทธศักราช 2527 เช่นเดียวกัน กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจจากตัวอย่าง หน่วยที่ทำการศึกษาได้แก่ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านแต่ละแห่ง วิธีการคัดเลือกตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการสุ่มจังหวัดแต่ละภาค และเลือกตัวอย่างแต่ละจังหวัดโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ ได้ตัวอย่างจาก 24 จังหวัด รวม 391 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนโดย ส่วนรวมในหมู่บ้านที่มีการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการ เปลี่ยนแปลง บ้านต่าง ๆ ในระดับปานกลางหรือต่ำกว่าเล็กน้อย โดยมีการเปลี่ยนแปลงบ้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ โอกาสในการรับรู้ข่าวสาร ความร่วมมือใน ห้องถิ่น นิทรรศการอ่าน ความสามารถทางการอ่าน การพึ่งพาตนเอง การ แสวงหาความช่วยเหลือจากภายนอก อัตราการรู้หนังสือ และการปรับปรุงอาชีพ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน มีองค์ประกอบ 7 ประการที่ส่งผล โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ความพึงพอใจต่อลักษณะการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของ หน่วยงานอื่น อัตราการรู้หนังสือของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน การนิเทศตรวจสอบ การมองเห็นความสำคัญของการอ่าน และความสะดวกใน การเดินทางไปใช้ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 7 ประการนี้ สามารถใช้อธิบายประสิทธิภาพ ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้ร้อยละ 33.96

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่านและความสามารถในการอ่าน ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า "อ่าน" ตามตัวหนังสือ หมายถึง ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ โดยนัยนี้

จึงอาจสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นภาษา หรือความคิด
 นั้นเอง (วาสนา เกตุภาค 2521 : 1) นอกจากนั้น ฉัตรภา บุญนาค และ
 คนอื่น ๆ (ฉัตรภา บุญนาค และคนอื่น ๆ 2526 : 1) ได้ให้ความหมายของ
 การอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือ คือ การที่ผู้อ่านรับรู้ความหมายที่ผู้เขียนสื่อความหมาย
 ให้ทราบโดยผ่านตัวหนังสือ และ จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน (จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน
 2525 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษร
 ออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษร
 เป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูด และ คำพูดเป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีก
 หอหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่
 ปรากฏอยู่ในค่านั้น

นอกจากนี้ บุษ และฮิบเนอร์ (Bush and Huenbner. 1970 : 4)
 ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด การที่ผู้อ่านออกเสียงเป็นสัญลักษณ์หรือ
 ตัวอักษรออกมาโดยที่ไม่เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์หรืออักษรเหล่านั้นยังไม่ถือว่าเป็น
 การอ่านที่แท้จริง เพียงแต่เป็นการฝึกฝนทักษะหนึ่งในจำนวนหลายทักษะของ
 กระบวนการอ่านเท่านั้น เขามีความเห็นว่าการสำคัญของการอ่านคือการที่ผู้อ่าน
 เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน ทั้งนี้ผู้อ่านได้ความหมายจากการนำสัญลักษณ์ที่อ่าน
 ไปสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของตนที่มีความหมายทำให้เกิดมโนภาพขึ้นในใจของ
 ผู้อ่าน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีทั้ง
 การแปลความหมายสิ่งที่อ่าน การมีปฏิริยาต่อสิ่งที่อ่าน การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน
 รวมทั้งการจัดระเบียบความคิดจากความหมายที่ได้อ่าน

ส่วน ฮาฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly. 1972 : 3 - 7)
 ได้กล่าวถึงการจัดโครงสร้างการอ่านของ วิลเลียม เอส เกรย์ (William S. Gray)
 ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. การถอดรหัสตัวอักษรให้เป็นเสียง หรือการออกเสียงคำ (Decoding Printed Word)

2. การเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน (Comprehension Meaning) ซึ่งเห็นว่า ผู้อ่านควรมีความเข้าใจทั้งระดับการเข้าใจข้อความตามตัวอักษร และความเข้าใจระดับที่ความหรือแปลความ

3. การมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน (Reacting to Meaning) เป็นการตัดสินใจของผู้อ่านหลังจากที่อ่านเข้าใจแล้ว ในระดับนี้ผู้อ่านจะต้องใช้วิจารณญาณไตร่ตรองเพื่อจะตัดสินใจว่าเรื่องที่อ่านนั้นเป็นจริงเพียงใด เชื่อถือได้หรือไม่ เป็นการอ่านที่ต้องใช้วิจารณญาณ

4. การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ (Applying Meaning) เป็นการผสมผสานระหว่างสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม

จากความหมายของการอ่านที่ได้อธิบายมาแล้วพอสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การแปลความสัญลักษณ์หรือตัวอักษรและสามารถเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวอักษรตามที่ปรากฏอยู่ การอ่านจัดเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้นเพราะในการอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านจะต้องมีการรับรู้ค่า เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน จะต้องคิดและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้อ่านต้องการ

ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถแสดงพฤติกรรมได้ ดังต่อไปนี้

1. เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน คือ สามารถเข้าใจข้อความตามตัวอักษร และแปลความหมายได้
2. มีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน คือ ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองของผู้อ่าน และตัดสินใจว่าเรื่องที่อ่านเป็นจริงเพียงใด เชื่อถือได้หรือไม่
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ คือ ความสามารถของผู้อ่านที่จะผสมผสานสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ตนเองมีอยู่ได้

จึงสรุปได้ว่า ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมทั้ง 3 ประการ คือ ความสามารถในการอ่าน

จุดมุ่งหมายของการอ่าน การอ่านเป็นการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

1. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยละเอียด เพราะบางทีได้ยินได้ฟังจากผู้อื่นโดยย่อทำให้ยากทราบเรื่องราวนั้น ๆ โดยละเอียดต่อไป จึงจำเป็นต้องไปศึกษาหาหนังสือประเภทนั้น ๆ มาอ่านเพิ่มเติม
2. เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยย่อ บางทีเราไม่ต้องการทราบเรื่องราวอย่างละเอียดนักเพราะมีเวลาจำกัด ในกรณีนี้จะต้องหาหนังสือย่อเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นมาอ่าน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม และหนังสือคู่มือต่าง ๆ
3. เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพราะความอยากรู้อยากเห็นหรือความสงสัยเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ เมื่อได้อ่านหนังสือมาก ๆ อาจจะหายสงสัยหรือบรรเทาความสงสัยได้
4. อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านที่รวดเร็ว สิ่งที่เราต้องการคือคำตอบสั้น ๆ หัวข้อสำคัญหรือแนวความคิดเด่น ๆ ของข้อความทั้งหมด เช่น การอ่านประกาศ การอ่านป้ายโฆษณา การอ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
5. การอ่านเพื่อศึกษาคนควา การอ่านแบบนี้มีไว้เพื่อให้จำได้หรือให้รู้เท่านั้น แต่เป็นการอ่านเพื่อเข้าใจ สามารถประเมินค่า ตีความ วิพากษ์วิจารณ์ให้กว้างขวางออกไป เช่น การอ่านตำราวิชาการ อ่านบทความจากวารสารหรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
6. อ่านเพื่อต้องการให้เป็นที่ยอมรับในวงสังคม กล่าวคือ การอ่านจะช่วยให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ สามารถปรับตัวเองได้ วางตัวเป็น เข้าใจสังคมได้ ทั้งนี้หนังสือช่วยให้เรารู้จักตัวเองและคนอื่น ๆ ได้ดี ช่วยให้เรามีความคิดกว้างขวาง

ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม อันเป็นทางที่ทำให้สามารถเข้ากับคนอื่นได้ดี
จึงถือว่าหนังสือเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของคน ก่อให้เกิดการยอมรับนับถือ
ในวงสังคม อันเป็นผลทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. อ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การอ่านหนังสือบางประเภท
จะช่วยให้อ่านคลายความตึงเครียดได้ ฉะนั้นจึงถือว่าการอ่านเป็นการพักผ่อนสมอง
ทางหนึ่ง เช่น การอ่านหนังสือนวนิยาย สารคดีท่องเที่ยว วรรณคดีบางเรื่อง
หรือแม้แต่คำอธิบายประกอบภาพการ์ตูน หนังสือประเภทต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้เรา
เป็นสุขสนุกสนานเพลิดเพลินได้

สรุปแล้ว การอ่านหนังสือนั้นผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ
ต้องการใหญ่ และต้องการให้เกิดความบันเทิง (ผะอบ โปษะกฤษณะ 2521 : 103)

ความสำคัญของการอ่าน ในกระบวนการสื่อสารทั้งหลาย การสื่อสาร
ที่เจริญควบคู่ไปกับโลกและมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อกันมากที่สุด
คือ ตัวอักษร เพราะการใช้ตัวอักษร เป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งโดยเฉพาะการศึกษา
หาความรู้ในทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น การ
ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนการติดต่อซื้อขายมักกระทำกันโดยใช้ตัวอักษร
เป็นสื่อ โลกยิ่งเจริญขึ้นเท่าใดความจำเป็นในการใช้ตัวอักษรเป็นสื่อแสดงความหมาย
ก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเท่านั้น เมื่อการใช้อักษรเป็นสื่อติดต่อกันระหว่างบุคคลมีความสำคัญ
ดังกล่าวกวแล้วการอ่านย่อมมีความสำคัญตามไปด้วย และการใช้อักษรจะบรรลุผลได้
ก็ด้วยผู้อ่านมีความสามารถแปลความหมายได้ การอ่านจึงเป็นรากฐานสำคัญของการ
ศึกษาคนควาวิชาการทาง ๆ อย่างกว้างขวาง (วารุณี ภูวสรฤต 2509 : 1)

การเรียนรู้ในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียวมันยังไม่เพียงพอ ผู้เรียนจะต้อง
อาศัยการอ่านหนังสืออื่น ๆ หลายประเภทเป็นเครื่องเสริมสร้างและพัฒนาการ
ทางค่านิยมปัญญาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น หนังสือเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ความคิด
ตลอดจนถึงวิทยาการแขนงต่าง ๆ ทุก ๆ ด้านไว้ หนังสือเป็นสิ่งที่เสริมสร้างความรู้

ความคิด และวิจารณ์งานกณฺฐอ่าน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระราชนิพนธ์ในพิธีเปิดงานหนังสือระหว่างชาติ และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 3 ว่า "หนังสือเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราว ความรู้ ความคิด และวิทยาการทุกด้านทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดอ่าน และพากเพียรพยายามบันทึกรักษาไว้ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไป ที่ใดความรู้ความคิดก็แพร่ไปที่นั่น หนังสือจึงเป็นสิ่งที่มีความและมีประโยชน์ที่จะประมาณมิได้ในแง่ที่เป็นข้อเกิดแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์..." นอกจากนี้หนังสือยังเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทั้งกาย อารมณ์ ทั้งการคนควา และในที่สุดคือความพอใจ (สนธิ ตั้งทวี 2526 : 2 - 3)

การอ่านนั้นทุกคนควรถือเป็นกิจที่จำเป็นที่ต้องทำและควรทำเป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ (สุลักษณ์ ศิวรักษ์ 2512 : คำนำ) นอกจากนั้น การอ่านยังเป็นการอันสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ เพราะในปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ทำให้วิทยาการต่าง ๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือของนักเรียน นิสิต และนักศึกษาเพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง (สนธิ ตั้งทวี 2526 : 1)

ในด้านการดำรงชีวิตการอ่านจะช่วยให้เป็นอย่างดี เพราะการอ่านเป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน คนเราสามารถแก้ปัญหาด้วยการอ่าน กับทั้งยังเป็นการเตรียมตัวเพื่ออาชีพอีกด้วย (Hafner. 1967 : 3) และการอ่านหนังสือยังมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้อย่างมาก ผู้ใดมีความสามารถพิเศษในการอ่านมักจะได้รับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและรุ่งเรืองกว่าผู้ที่ไม่ค่อยมีนิสัยรักการอ่าน (สิทธา พินิจกุล และคนอื่น ๆ 2516 : 10) ตัวอย่างของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตโดยอาศัยการอ่านหนังสือที่เห็นง่าย ๆ ก็คือ ประธานาธิบดีเอเบราแฮม ลินคอล์น ส่วนในประเทศไทยได้แก่ พระยาอนุมานราชชน และหลวงวิจิตรวาทการ เป็นต้น (จุน ประภาวิวัฒน์ 2515 : 15)

ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การอ่านจะช่วยให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงไปทันกับความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการในทุก ๆ สาขา การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ในขณะที่สังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าและขยายตัวไปในทุกทางโดยเฉพาะในด้านการบุคคล จึงจำเป็นต้องปรับปรุงตนเอง และช่วยให้ผู้อื่นอยู่ในสถานะที่พึงปรารถนา (สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย 2514 : 3)

ดังนั้น ในการพิจารณาว่าชาติใดจะเป็นชาติที่มีอารยธรรมสามารถพิจารณาได้จากจำนวนร้อยละของการอ่านออกเขียนได้ของประชากรในชาตินั้น ถ้าจำนวนร้อยละของการอ่านออกเขียนได้ของประชากรสูงก็แสดงว่าประเทศนั้นเป็นชาติที่มีอารยธรรมสูง ในขณะที่เกี่ยวกับพัฒนาเมืองของประเทศใดมีความสนใจในการอ่านหนังสือมากแล้ว ก็เป็นอันตัดสินใจได้ทันทีว่าพัฒนาเมืองของประเทศนั้นก็เป็นผู้มีศีลธรรมและวัฒนธรรมสูงด้วย (Carlsen. 1971 : 3)

ในทางตรงกันข้าม ถ้าประชากรของประเทศใดเป็นผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้หรือเป็นผู้อ่านออกแต่ไม่มีโอกาสอ่านหรืออ่านน้อยจะเกิดผลแก่ประเทศชาติดังนี้

1. เกิดผลเสียแก่การพัฒนาทั้งปวง แผนพัฒนาต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารสัมพันธ์ (Communication Media) การอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าอ่านไม่ออกก็ไมรู้เรื่องและไม่มีปฏิบัติ การพัฒนางก็เสียหาย
2. เมื่ออ่านไม่ออกก็ไมรู้ จะทำให้เป็นบุคคลที่สังคมไม่พึงปรารถนา เสียผลในการปกครอง ทำให้เสียงบประมาณในทางตำรวจและการศาลยิ่งขึ้น
3. ถ้าประชาชนอ่านน้อยจะทำให้ประชาชนคอยคุณภาพ ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ เมื่อมีคนอย่างนี้มากขึ้นการงานก็ไม่ก้าวหน้า ประเทศก็ล้าหลัง (สุวิทย์ ยี่งวรพันธ์ 2516 : 153 - 154)

งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการอ่านสำหรับเด็ก แต่มีงานวิจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับการอ่านของผู้ใหญ่อย่าง สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 7 - 9) กล่าวว่า จากการศึกษาเกี่ยวกับการอ่านของผู้ใหญ่ โดยการสังเกต

และจากภาพถ่ายการเคลื่อนสายตาพบว่า ผู้ใหญ่อ่านหนังสือโดยการเคลื่อนสายตาแบบอ่านข้ามคำและมีการหยุดเพ่งเป็นระยะแทนที่จะอ่านแบบเคลื่อนสายตาไปตามหน้าหนังสือที่อ่าน จำนวนคำและอักษรที่ผู้อ่านจำได้ในระหว่างการหยุดเพ่งมีความสัมพันธ์กับเขาวัวปัญญา ความคุ้นเคยกับเรื่องที่อ่าน และความยากง่ายของคำหรือแนวคิดที่อ่านนั้น นอกจากนี้ยังพบว่า การอ่านมีความสัมพันธ์กับลักษณะของหนังสือที่อ่าน รูปประโยคและความชัดเจนของลีลาการเขียน แม้ว่าจะมีอิทธิพลดังกล่าวแล้วก็ตาม ผู้อ่านยังมีการเคลื่อนสายตาแบบอ่านข้ามคำและมีการหยุดเพ่งเป็นระยะซึ่งพบเสมอในสภาพการอ่านต่าง ๆ

ประโยชน์สำคัญอันหนึ่งที่ได้รับจากการเคลื่อนสายตาคือ ภาพถ่ายการเคลื่อนสายตาแสดงให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะที่สมองกำลังตีความหมายจากสิ่งที่อ่านนั้น ถ้าผู้อ่าน อ่านผิดหรือไม่เข้าใจตาของผู้อ่านจะแสดงความกังวลในขณะที่อ่านไปถึงที่ที่ทั้งตนบรรทัดถัดไปหรือที่สับสนแห่งอื่น ฉะนั้นจากภาพถ่ายการเคลื่อนสายตาทำให้เราสามารถพยากรณ์การอ่านในใจหรือการอ่านออกเสียงของผู้อ่านได้

งานวิจัยค้นคว้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านสำหรับเด็ก ได้ทำกันอย่างกว้างขวางมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ แต่ยังมีเรื่องที่ไม่ตรงกันและถกเถียงกันอยู่มาก ข้อเท็จจริงทุกอย่างยังไม่มี แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคที่ทำให้หลายคนนำไปประกอบเป็นคำอธิบายต่าง ๆ ว่าเด็กเรียนอ่านกันอย่างไร ปัญหาที่ถกเถียงกันมากอันหนึ่งก็คือ เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการจำคำ "แบบหัวไปกับแบบวิเคราะห์" แต่ละวิธีมีเหตุผลของตนเอง

ปัจจุบันนี้กำลังมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการอ่านกันมาก งานวิจัยนี้ทำอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจของนักการศึกษาและการนำเอางานวิจัยที่ทำมาแล้ว มาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง คือ งานวิจัยของ ซิงเกอร์ และ สัตเคลล์ (อ้างอิงมาจาก สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 9) งานวิจัยเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่น่าสนใจคือ ภาษาที่ใช้และความสลับซับซ้อน การใช้สายตา การรับรู้ การจำถ้อยคำ ความรู้ ทักษะ ปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและการสอน ซึ่งจะไมกล่าวรายละเอียดในที่นี้ สำหรับผู้อ่านที่ต้องการทราบเพิ่มเติมจะพบว่า มีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่มาก

โครงการห้องสมุดเด็กแห่งเมืองเวสต์มินสเตอร์ (Westminster city children's) ได้ทำการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม คริสตศักราช 1981 เพื่อสำรวจหนังสือที่เด็กอายุ 11 - 18 ปี ชอบอ่าน เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ ความดึงดูดใจและผลกระทบของโครงการส่งเสริมการอ่าน และเพื่อสำรวจการใช้ห้องสมุดของเด็กในกลุ่มอายุนี้นี้ การศึกษาค้นคว้าได้ใช้วิธีสัมภาษณ์เด็ก จำนวน 480 คน ซึ่งเป็นผู้อยู่ในโครงการและนอกโครงการผู้ใช้ห้องสมุดดังกล่าว ผลปรากฏว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญไม่ก็ตัวแปรระหว่างผู้ใช้และไม่ใช้โครงการของห้องสมุด

ผลการวิจัยสรุปว่า โครงการมีส่วนช่วยให้เด็กจำนวนมากอ่านหนังสือมากขึ้นและอ่านละเอียดยิ่งขึ้น และมีความสนุกสนานจากการมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้นแต่ไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสือหลายประเภท (Bird. 1982 : 1 - 3, iv)

สภาพและปัญหาในการอ่านของประเทศไทย การสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ของกรมสามัญศึกษาเมื่อปี พุทธศักราช 2513 มีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องหาหนังสืออ่านสำหรับประชาชนในชนบทอย่างรีบด่วน อาทิเช่น เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปแล้วประมาณร้อยละ 33 อาจจะเป็นผู้ล้มหนังสือไปในเวลาไม่กี่ปี (กรมสามัญศึกษา 2520 : 9) และยังมีสิ่งที่น่าวิตกอีกคือ ประเทศไทยนั้นมีคนอีกจำนวนมากโดยเฉพาะในชนบทที่ยังมิได้สนใจในการอ่าน (กรมวิชาการ 2510 : 12)

แม้นมาส ชวลิต (Maenmas Chavalit. 1966 : 7) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับความต้องการและการผลิตตำราเรียนในประเทศไทย ผลจากการสำรวจตอนหนึ่งพบว่า การอ่านหนังสือนั้นมีอิทธิพลตามประเพณีของไทย เพราะการศึกษาของไทยได้วิวัฒนาการมาอย่างช้า ๆ โดยการสอนด้วยวิธีปากเปล่ามาเป็นการใช้หนังสือแบบเรียน จึงทำให้หนังสือเป็นวัสดุที่เกิดขึ้นใหม่ในวงการศึกษาของไทย นอกจากนั้น พาล์มเมอร์ (Palmer. 1965 : 4) ได้เสนอผลการสัมมนาเรื่องความต้องการแบบเรียนของประเทศไทยระหว่างปี พุทธศักราช 2508 ถึง 2523

ผลการสัมมนาตอนหนึ่งมีว่าคนไทยนั้นยังไม่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ เพราะใน
วงการศึกษาของไทยถือว่าแบบเรียนเป็นเครื่องมือชนิดใหม่ ในระดับประถมและ
มัธยมยังมีแบบเรียนไม่เพียงพอขาดหนังสืออ่านประกอบอีกมาก ในระดับฝึกหัดครู
และอุดมศึกษาแบบเรียนเป็นปัญหามาก นักศึกษาต้องพึ่งคำบรรยายจากครู

จากรายงานสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี

(กรมวิชาการ 2510 : 17) ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน - 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2509 ผลการสัมมนา
ตอนหนึ่งมีว่า เหตุที่คนส่วนใหญ่ไม่อ่านหนังสือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทนั้น
ส่วนมากเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งก็คือคนเหล่านั้นยังไม่
ได้รับประโยชน์อะไรเลยจากการอ่านหนังสือ และจากการสำรวจของ
แมนมาส ชาวลิต (Maenmas Chavalit. 1966 : 6 - 7) เกี่ยวกับการเตรียม
การผลิตและการจำหน่ายหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า
การสร้างให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือนั้นเป็นเรื่องยาก แม้ว่าหนังสือจะมี
ในเมืองไทยหลายร้อยปีมาแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะครูที่ได้รับการสอนโดยวิธีเก่า ๆ
นั้นยังไม่เห็นความสำคัญของนิสัยรักการอ่านหนังสือว่ามีส่วนในการศึกษาเพียงใด
จึงมิได้ปลุกฝังให้เด็กที่อยูในการอบรมสั่งสอนของตนมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ

ความบกพร่องของคนไทยมีอยู่อย่างหนึ่งคือ การอ่านหนังสือน้อย และ
การขาดนิสัยรักการอ่านอย่างแท้จริง (เกรียง กิริติกกร 2515 : 6) สภาพ
การอ่านหนังสือโดยทั่วไปของคนไทยนั้น คนไทยอ่านหนังสือออกมีจำนวนพอสมควร
แต่คนที่ใส่ใจในการอ่านและเพิ่มพูนสติปัญญา ความรู้ และเพื่อประโยชน์ในการ
ปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นนั้นยังมีจำนวนจำกัด (สุกิจ นิมมานเพินท์ 2514 : 2)
และ เอกรินทร์ สุนทรพงศ์ (เอกรินทร์ สุนทรพงศ์ 2516 : 3) ได้กล่าวถึง
สภาพการอ่านของคนไทยไว้อีกว่า สภาพการอ่านของคนไทยมีผู้อ่านหนังสือออกแต่ยัง
ขาดนิสัยรักการอ่านที่แท้จริง

จากการขาดนิสัยรักการอ่านของคนไทยดังกล่าวนี้นี้ เป็นเหตุให้การจับบริการ
ในค่านาง ๆ ที่รัฐบาลลงทุนไปด้วยเงินเป็นจำนวนมากนั้นได้ผลน้อย ปัญหาสังคม
กลับทวีมากขึ้น เป็นต้นว่าปัญหาอาชญากรรม ปัญหาคนอนาถา ปัญหาการครองชีพ
และปัญหาการดำเนินชีวิตแบบเก่า ๆ ที่ยังไม่ยอมเปลี่ยนแปลง (บุญเลิศ สดุดชาติ
2517 : 3) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องควร
ที่จะได้มีการส่งเสริมการอ่านหนังสือและเปลี่ยนนิสัยในการอ่านของประชาชนโดย
ทั่วไปให้มีความรักการอ่านอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียด คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน และไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านที่เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภทชนิดหลายชั้นตอน (multi - stage stratified random sampling)

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อหมู่บ้านทั้งหมดที่มีอยู่ 6 ตำบลในอำเภอสามง่าม แล้วจำแนกหมู่บ้านที่รวบรวมได้ในแต่ละตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านและหมู่บ้านที่ไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. เลือกหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านมาตำบลละ 2 หมู่บ้าน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้หมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งหมด จำนวน 12 หมู่บ้าน ในทำนองเดียวกันผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านที่ไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านมาตำบลละ 2 แห่ง โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้หมู่บ้านที่ไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้นเป็น 24 หมู่บ้าน

3. เลือกประชาชนใน 24 หมู่บ้าน โดยสุ่มอย่างง่ายมาร้อยละ 15 ของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ เป็นผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 15 - 50 ปี และปัจจุบันเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน คุณสมบัติของประชาชนที่ได้รับการคัดเลือกดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากบัญชีรายชื่อของแผนกปกครอง อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร และได้นำไปเปรียบเทียบกับสำเนาทะเบียนบ้าน และแบบรายงานการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา และลักษณะของประชากร ซึ่งพัฒนากรตำบลต่าง ๆ ในอำเภอสามง่ามได้ทำไว้ และสอบถามกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ได้รายชื่อประชาชนที่สมบูรณ์ที่สุด

จากการสุ่มครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 260 คน และประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 260 คน รวม 520 คน ซึ่งจำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
<u>หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน</u>	
1. บ้านต้นประดู่	20
2. บ้านไหล่โก	21
3. บ้านโนนทอง	23
4. บ้านหนองหญ้าปล้อง	21
5. บ้านหลังถนน	21
6. บ้านปลวกสูง	21

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
7. บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	22
8. บ้านไผ่ธารราษฎร์บำรุง	20
9. บ้านสระยายชี	25
10. บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	25
11. บ้านตาแห	22
12. บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	19
รวม	260
<u>หมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน</u>	
1. บ้านห้วยทาง	23
2. บ้านหนองหมอบ	21
3. บ้านวังโมกข์	24
4. บ้านวังตะขบ	22
5. บ้านนา	21
6. บ้านมิ่งบัว	24
7. บ้านรายชะโค (หมู่ 9)	22
8. บ้านวังลูกช้าง	22
9. บ้านมาบแพะ	22
10. บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	23
11. บ้านหนองบัว	15
12. บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	21
รวม	260
รวมทั้งสิ้น	520

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบทดสอบความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนรวมอยู่ในชุดเดียวกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังปรากฏในภาคผนวก ก

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านของประชาชน เป็นแบบทดสอบมาตรฐานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ซึ่งได้จัดทำไว้ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2527 ข้อทดสอบมีจำนวน 30 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนในแบบทดสอบชุดนี้คือ ในแต่ละข้อตอบถูกต้องหนึ่งคะแนน ถ้าตอบผิดไม่ได้คะแนน

แบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบทดสอบการรับทราบข่าวและความรู้ระหว่างผู้ใช้กับไม่ใช่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของ สุนน ชูประสิทธิ์ (สุนน ชูประสิทธิ์ 2527 : 75 - 78) โดยมีรายละเอียดในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาที่ประชาชนควรรู้จากหนังสือพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ในเรื่องต่อไปนี้คือ การอนามัยและการพยาบาลเบื้องต้น กฎหมายทั่วไปสำหรับประชาชน การวางแผนครอบครัว หน้าที่พลเมือง และเหตุการณ์บ้านเมือง
2. สร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาที่ได้ศึกษามาแล้วในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเคลิวิส์ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ประจำในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของอำเภอสว่างงามทั้งสองฉบับ โดยเลือกศึกษาตั้งแต่ฉบับประจำเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 ถึง ฉบับประจำวันที่ 10 มกราคม พุทธศักราช 2529 และศึกษาเนื้อหาจากวารสารเพื่อน หนังสือพิมพ์ฝ่ายนึ่งซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง ผลิตขึ้นและจัดส่งไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตภาคเหนือ แล้วนำเนื้อหาที่ศึกษาจากหนังสือพิมพ์และวารสารมาสร้างแบบทดสอบชนิดสี่ตัวเลือกได้ข้อทดสอบ 53 ข้อ ในแต่ละข้อตอบถูกต้องหนึ่งคะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน

3. ได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร ศึกษาพิเศษ กรมการศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัดพิษณุโลก ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเตี้ยงใหม่ และจังหวัดนครสวรรค์ตรวจพิจารณาในด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และความเหมาะสม

หลังจากนั้นนำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วมาให้ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ได้แก้ไขข้อความบางตอนและตัดข้อที่ไม่ตรงตามเนื้อหาออก คงเหลือข้อทดสอบที่เหมาะสม 40 ข้อ

4. หลังจากผู้เชี่ยวชาญและประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ได้พิจารณาตรวจสอบแบบทดสอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดลอง (try - out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน ที่บ้านคลองคะเชนทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) สูตรที่ 20 (K.R. 20) ปรากฏว่า แบบทดสอบทั้งฉบับมีความเชื่อมั่น .76 ซึ่งถือว่าเป็นแบบทดสอบที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือได้

ฉะนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่านของประชาชน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าว

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นผู้มีความคุ้นเคยกับผู้นำหมู่บ้านและพื้นที่ของหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอสามง่าม รวมเดินทางไปกับผู้วิจัยเพื่อนำแบบทดสอบไปเก็บข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างกระทำโดยผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร นำแบบทดสอบไปให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตอบเป็นกลุ่มซึ่งให้ผู้ใหญ่บ้าน กำหนด เป็นผู้รวบรวมกลุ่มประชากรตัวอย่างไว้ให้ โดยผู้วิจัยได้ฝึกสอนและแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้าน กำหนดทราบล่วงหน้าก่อน เมื่อผู้นำหมู่บ้านรวมกลุ่มประชากรตัวอย่างไว้แล้ว ผู้วิจัยจึงแจกแบบทดสอบให้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงและอธิบายวิธีการตอบแบบทดสอบให้ทราบก่อนที่จะตอบแบบทดสอบ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านผู้วิจัยให้ผู้ตอบอ่านและตอบเองทุกคน ส่วนแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารนั้น ผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่ช่วยอ่านแบบทดสอบให้ฟัง และให้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ตอบในกรณีที่กลุ่มประชากรตัวอย่างอ่านหนังสือได้ไม่คล่อง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถมาเข้ากลุ่มเพื่อตอบแบบทดสอบได้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปให้ตอบเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการชี้แจงและอธิบาย เช่นเดียวกันกับการตอบแบบกลุ่ม เมื่อประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแบบทดสอบด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าว เช่นนี้จนครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 24 หมู่บ้าน โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2529 รวมเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 25 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบมาพิจารณาความสมบูรณ์ และไต่ถามผู้ที่สมบูรณ์ทั้ง 520 ฉบับ
2. ให้นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านและแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารมาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ ข้อใดตอบถูกต้องให้คะแนนหนึ่งคะแนน ตอบผิดไม่ให้เป็นคะแนน
3. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบ นำคะแนนไปคำนวณทางสถิติ คือ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความแปรปรวน (S^2) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
4. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความสามารถในการอ่านของประชาชนในแต่ละช่วงอายุ
6. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
7. หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน (Arithmetic Mean) ใช้สูตร
Ferguson. 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum \bar{X}}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 64)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) คำนวณ

จากสูตรของ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตรที่ 20 (K.R.20)

(Anastasi. 1968 : 85)

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[\frac{S_t^2 - \sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบแต่ละข้อถูกต้องกับจำนวนผู้ตอบ
แบบทดสอบทั้งหมด

q แทน $1 - p$

4. ค่าแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิต โดยใช้
t - test เพื่อทดสอบว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของชาวบ้านทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ คำนวณโดยใช้สูตร (McNemar. 1969 : 115)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	คะแนนที่สามารถกระจายแบบ
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

5. ค่าแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม
โดยใช้การทดสอบ ค่าเอฟ (F - test) (จวน สายยศ และอังคณา สายยศ
2522 : 260)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน การกระจายแบบ F

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic แบบ Newman Keuls Method (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{\frac{MS_{\text{error}}}{n}}}$$

เมื่อ q แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

$\bar{T}_{\text{largest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด

$\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด

MS แทน mean square ของความคลาดเคลื่อน

n แทน harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6. ค่าสหสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การจัดอันดับความสำคัญของสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ประชาชนได้รับข่าวสาร โดยใช้สูตรค่าสหสัมพันธ์อันดับความสำคัญสเปียร์มาน (Spearman Rank Order Coefficient)

$$r_s = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2-1)}$$

(อ้างอิงมาจาก Best. 1975 : 119)

- เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
- D^2 แทน ความแตกต่างกำลังสองระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
- N แทน จำนวนตำแหน่งที่เป็นคู่กัน

ทั้งรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในบทที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนหมู่บ้านของกลุ่มดังกล่าว
S^2	แทน ความแปรปรวน
t	แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง สองกลุ่ม
df	แทน ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS	แทน ผลรวมของค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง
F	แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ มากกว่าสองกลุ่ม
D	แทน ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
D^2	แทน ความแตกต่างกำลังสองระหว่างตำแหน่งที่เป็นคู่กัน
N	แทน จำนวนตำแหน่งที่เป็นคู่กัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้ตอบแบบทดสอบ ความสามารถในการอ่านของประชาชน การรับรู้ข่าวสารของ
ประชาชน การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร ดังรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบทดสอบ ในตอนนี้เป็นการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ กลุ่มอายุ ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านและคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสาร ดังปรากฏในตาราง 2 - 19 ต่อไปนี้

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศและกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ 15-25ปี		กลุ่มอายุ 26-35ปี		กลุ่มอายุ 36-50ปี		รวม		รวมทั้งสิ้น
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านคนประดู่	4	3	4	3	4	2	12	8	20
บ้านไทรโก	2	5	3	3	2	6	7	14	21
บ้านโนนทอง	8	1	2	5	4	3	14	9	23
บ้านหนองหญ้าปล้อง	3	4	3	3	4	4	10	11	21
บ้านหลังถนน	6	5	2	3	3	2	11	10	21
บ้านปลวกสูง	6	3	3	3	5	1	14	7	21
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	2	6	4	3	3	4	9	13	22
วัดใหม่ราษฎร์บำรุง	4	3	3	2	4	4	11	9	20
บ้านสระยายชี	3	11	2	6	3	—	8	17	25
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	4	7	2	6	3	3	9	16	25
บ้านท่าแห	2	2	5	3	8	2	15	7	22
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	8	5	1	1	2	2	11	8	19
	52	55	34	41	45	33	131	129	
รวม	107		75		78		260		260

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 แห่ง มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี มีจำนวน 107 คน อายุระหว่าง 26 - 35 ปี
มีจำนวน 75 คน อายุระหว่าง 36 - 50 ปี มีจำนวน 78 คน รวมทั้งหมด 260 คน

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ และกลุ่มอายุในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ 15-25 ปี		กลุ่มอายุ 26-35 ปี		กลุ่มอายุ 36-50 ปี		รวม		รวมทั้งสิ้น
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านหวยหาง	2	8	4	3	4	2	10	13	23
บ้านหนองหลุม	3	5	3	3	3	4	9	12	21
บ้านวังโมกข์	3	5	5	4	4	3	12	12	24
บ้านวังตะขบ	4	3	3	5	3	4	10	12	22
บ้านนา	2	3	4	5	5	2	11	10	21
บ้านบึงบัว	4	4	4	4	4	4	12	12	24
บ้านรายชะโค (หมู่ 9)	2	4	5	4	2	5	9	13	22
บ้านวังลูกช้าง	5	6	2	3	3	3	10	12	22
บ้านมาบแพบ	5	9	3	2	2	1	10	12	22
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	10	-	2	8	-	3	12	11	23
บ้านหนองบัว	2	7	1	2	3	-	6	9	15
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	8	5	1	3	2	2	11	10	21
	50	59	37	46	35	33	122	138	
รวม	109		83		68		260		260

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 แห่ง มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี จำนวน 109 คน อายุระหว่าง 26 - 35 ปี
จำนวน 83 คน อายุระหว่าง 36 - 50 ปี จำนวน 68 คน รวมทั้งหมด 260 คน

ตาราง 4 คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามเพศที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านต้นประดู่	4	3	7	164	23.43
บ้านไทรโคก	2	5	7	180	25.75
บ้านโนนทอง	8	1	9	216	24.00
บ้านหนองหญ้าปล้อง	3	4	7	155	22.14
บ้านหลังถนน	6	5	11	288	26.18
บ้านปลวกสูง	6	3	9	222	24.67
บ้านรายชะโค(หมู่ 3)	2	6	8	215	26.88
วัดใหม่ราษฎร์บำรุง	4	3	7	187	26.71
บ้านสระยายชี	3	11	14	338	24.14
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	4	7	11	206	18.73
บ้านท่าแห	2	2	4	96	24.00
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	8	5	12	271	22.58
รวม	52	55	107	2,538	23.72

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี แยกเป็นชาย จำนวน 52 คน และ
หญิง จำนวน 55 คน รวม 107 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม
2,538 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยได้ 23.72 คะแนน

ตาราง 5 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามเพศที่มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านคันประคู	4	3	7	155	22.14
บ้านไหลโก	3	3	6	145	24.17
บ้านโนนทอง	2	5	7	174	24.86
บ้านหนองหญ้าปล้อง	3	3	6	141	23.50
บ้านหลังถนน	2	3	5	130	26.00
บ้านวัดากสูง	3	3	6	146	24.33
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	4	3	7	188	26.86
วัดใหม่ราษฎร์บำรุง	3	2	5	131	26.20
บ้านสระยายชี	2	6	8	187	23.13
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	2	6	8	179	22.38
บ้านท่าแห	5	3	8	181	22.63
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	1	1	3	74	24.00
รวม	34	41	75	1,829	24.39

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง
12 หมู่บ้าน อายุระหว่าง 26 - 35 ปี แยกเป็นชาย 34 คน และ หญิง 41 คน
รวม 75 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม 1,829 คะแนน คิดเป็น
คะแนนเฉลี่ยได้ 24.39 คะแนน

ตาราง 6 คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามเพศที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านต้นประดู่	4	2	6	136	22.67
บ้านไทรโค	2	6	8	180	22.50
บ้านโนนทอง	4	3	7	183	26.14
บ้านหนองหญ้าปล้อง	4	4	8	176	22.00
บ้านหลังถนน	3	2	5	124	24.80
บ้านปลวกสูง	5	1	6	143	23.83
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	3	4	7	172	24.57
วัดใหม่ราษฎร์บำรุง	4	4	8	205	25.63
บ้านสระยายชี	3	-	3	73	24.33
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	3	3	6	116	19.33
บ้านท่าแห	8	2	10	235	23.50
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	2	2	4	83	20.75
รวม	45	33	78	1,826	23.41

จากตาราง 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 หมู่บ้าน อายุระหว่าง 36 - 50 ปี แยกเป็นชาย 45 คน และหญิง 33 คน
รวม 78 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม 1,826 คะแนน คิดเป็นคะแนน
เฉลี่ยได้ 23.41 คะแนน

ตาราง 7 คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยทาง	2	8	10	236	23.60
บ้านหนองหลุม	3	5	8	129	16.13
บ้านวังโมกข์	3	5	8	169	21.13
บ้านวังตะขบ	4	3	7	137	19.57
บ้านนา	2	3	5	126	25.20
บ้านบัวบึง	4	4	8	144	18.00
บ้านรายชะโค	2	4	6	106	17.66
บ้านวังลูกช้าง	5	6	11	196	17.82
บ้านมาบแพบ	5	9	14	322	23.00
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	10	—	10	145	14.50
บ้านหนองบัว	2	7	9	209	23.22
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	8	5	13	271	20.85
รวม	50	59	109	2,190	20.09

จากตาราง 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน อายุระหว่าง 15 - 25 ปี แยกเป็นชาย 50 คน และหญิง 59 คน รวม 109 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม 2,190 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 20.09

ตาราง 8 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยทาง	4	3	7	126	18.00
บ้านหนองหลุม	3	3	6	112	18.66
บ้านวังโมกข์	5	4	9	175	19.44
บ้านวังตะขบ	3	5	8	170	21.25
บ้านนา	4	5	9	171	19.00
บ้านปึงบัว	4	4	8	175	21.87
บ้านรายชะโค (หมู่ 9)	5	4	9	191	21.22
บ้านวังลูกช้าง	2	3	5	104	20.80
บ้านมาบแพบ	3	2	5	101	20.20
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	2	8	10	168	16.80
บ้านหนองบัว	1	2	3	57	19.00
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	1	3	3	60	20.00
รวม	37	46	83	1,610	19.40

จากตาราง 8 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน อายุระหว่าง 26 - 35 ปี แยกเป็นชาย 37 คน และหญิง
46 คน รวม 83 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม 1,610 คะแนน
คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยได้ 19.40 คะแนน

ตาราง 9 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยหาง	4	2	6	124	20.67
บ้านหนองหลุม	3	4	7	117	16.71
บ้านวังโมกข์	4	3	7	144	20.57
บ้านวังตะขบ	3	4	7	138	19.71
บ้านนา	5	2	7	144	20.57
บ้านบัวปึง	4	4	8	136	17.00
บ้านรายชะโค	2	5	7	115	16.43
บ้านวังลูกช้าง	3	3	6	94	15.66
บ้านมาบแพบ	2	1	3	61	20.33
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	-	3	3	60	20.00
บ้านหนองบัว	3	-	3	52	17.33
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	2	2	5	101	20.20
รวม	35	33	68	1,286	18.91

จากตาราง 9 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน อายุระหว่าง 36 - 50 ปี แยกเป็นชาย 35 คน และหญิง 33 คน รวม 68 คน ได้คะแนนความสามารถในการอ่านรวม 1,286 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยได้ 18.91 คะแนน

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านแยกตามกลุ่มอายุ ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ			รวม
	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 50 ปี	
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	
บ้านต้นประดู่	23.43	22.14	22.67	22.75
บ้านไทรโก	25.75	24.17	22.50	24.05
บ้านโนนทอง	24.00	24.86	26.14	24.91
บ้านหนองหญ้าปล้อง	22.14	23.50	22.00	22.42
บ้านหลังถนน	26.18	26.00	24.80	25.81
บ้านปลวกสูง	24.67	24.33	23.83	22.28
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	26.88	26.86	24.57	26.14
วัดใหม่ราษฎร์บำรุง	26.71	26.20	25.63	26.15
บ้านทรายยี่	24.14	23.13	24.33	23.84
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	18.73	22.38	19.33	20.04
บ้านท่าแห	24.00	22.63	23.50	23.27
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	22.58	24.67	20.75	22.53
รวม	23.72	24.39	23.41	23.82

จากตาราง 10 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี และ 36 - 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านตามลำดับ คือ 23.72 24.39 และ 23.41 ทั้งนี้ โดยคะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 23.82

ตาราง 11 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านแยกตามกลุ่มอายุ ในหมู่บ้านที่ไม่มี
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ			รวม
	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 50 ปี	
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	
บ้านห้วยทาง	23.60	18.42	20.67	21.26
บ้านหนองหลุม	16.13	19.17	16.71	17.19
บ้านวังโมกข์	21.13	19.77	20.57	24.46
บ้านวังตะขบ	19.57	17.13	19.71	18.73
บ้านนา	25.20	19.30	20.57	21.14
บ้านบึงบัว	18.00	22.25	17.00	19.08
บ้านราษฎร์โค (หมู่ 9)	17.66	21.55	16.43	18.86
บ้านวังลูกช้าง	17.82	21.40	15.66	18.04
บ้านมาบแพบ	23.00	20.02	20.33	22.14
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	14.50	17.10	20.00	16.35
บ้านหนองบัว	23.22	20.00	17.33	21.40
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	20.85	21.00	20.20	20.71
รวม	20.09	19.40	18.91	19.56

จากตาราง 11 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 26 - 30 ปี และ 36 - 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านตามลำดับ คือ 20.09 19.40 และ 18.91 ทั้งนี้ โดยคะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 19.56

ตาราง 12 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านต้นประดู่	4	3	7	126	18.00
บ้านไหล่โก	2	5	7	120	17.14
บ้านโนนทอง	8	1	9	173	19.22
บ้านหนองหญ้าปล้อง	3	4	7	139	19.86
บ้านหลังถนน	6	5	11	248	22.54
บ้านปลวกสูง	6	3	9	194	21.55
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	2	6	8	181	22.63
บ้านวัดใหม่ราษฎร์บำรุง	4	3	7	168	24.00
บ้านสระยายชี	3	11	14	327	23.36
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	4	7	11	169	15.36
บ้านท่าแห	2	2	4	79	19.75
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	8	5	13	244	18.77
รวม	52	55	107	2,168	20.26

จากตาราง 12 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี แยกเป็นชายจำนวน 52 คน และหญิงจำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น 107 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 2,168 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 20.26

ตาราง 13 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านต้นประดู่	4	3	7	128	18.28
บ้านไทรโก	3	3	6	119	19.83
บ้านโนนทอง	2	5	7	141	20.14
บ้านหนองหญ้าปล้อง	3	3	6	127	21.17
บ้านหลังถนน	2	3	5	113	22.60
บ้านปลวกสูง	3	3	6	132	22.00
บ้านรายชะโค (หมู่ 3)	4	3	7	175	25.00
บ้านวัดใหม่ราษฎร์บำรุง	3	2	5	107	21.40
บ้านสระยายชี	2	6	8	180	22.50
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	2	6	8	157	19.62
บ้านท่าแห	5	3	8	167	20.87
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	1	1	3	62	20.67
รวม	34	41	75	1,608	21.44

จากตาราง 13 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี แยกเป็นชายจำนวน 34 คน และหญิงจำนวน 41 คน รวมทั้งสิ้น 75 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 1,608 คะแนน คิดเป็นคะแนนมีค่าเท่ากับ 21.44

ตาราง 14 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านต้นประดู่	4	2	6	105	17.50
บ้านไหล่โก	2	6	8	140	17.50
บ้านโนนทอง	4	3	7	138	19.71
บ้านหนองหญ้าปล้อง	4	4	8	177	22.12
บ้านหลังถนน	3	2	5	131	26.20
บ้านปลวกสูง	5	1	6	140	23.33
บ้านราชชะโก (หมู่ 3)	3	4	7	188	26.86
บ้านวัดใหม่ราษฎร์บำรุง	4	4	8	186	23.25
บ้านสระยายชี	3	-	3	64	21.33
บ้านเนินปอ (หมู่ 1)	3	3	6	99	16.50
บ้านท่าแห	8	2	10	215	21.50
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	2	2	4	81	20.25
รวม	45	33	78	1,664	21.33

จากตาราง 14 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี แยกเป็นชายจำนวน 45 คน และหญิงจำนวน 33 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 1,664 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 21.33

ตาราง 15 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ
กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยห้าง	2	8	10	190	19.00
บ้านหนองหลุม	3	5	8	108	13.50
บ้านวังโมกข์	3	5	8	140	17.50
บ้านวังตะขบ	4	3	7	118	16.86
บ้านนา	2	3	5	122	24.40
บ้านปึงบัว	4	4	8	123	15.37
บ้านรายชะโค	2	4	6	91	15.17
บ้านวังลูกช้าง	5	6	11	170	15.45
บ้านมาบแพบ	5	9	14	306	21.86
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	10	-	10	137	13.70
บ้านหนองบัว	2	7	9	173	19.22
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	8	5	13	248	19.08
รวม	50	59	109	1,926	17.67

จากตาราง 15 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี แยกเป็นชายจำนวน 50 คน และหญิง
จำนวน 59 คน รวมทั้งสิ้น 109 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 1,926 คะแนน
คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 17.67

ตาราง 16 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ
กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยห้าง	4	3	7	143	20.43
บ้านหนองหลุม	3	3	6	83	13.83
บ้านวังโมกข์	5	4	9	134	14.89
บ้านวังตะขบ	3	5	8	116	14.50
บ้านนา	4	5	9	160	17.78
บ้านบึงบัว	4	4	8	155	19.37
บ้านราชชะโค	5	4	9	175	19.44
บ้านวังลูกช้าง	2	3	5	86	17.20
บ้านมาบแพบ	3	2	5	106	21.20
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	2	8	10	125	12.50
บ้านหนองบัว	1	2	3	67	22.23
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	1	3	3	49	16.33
รวม	37	46	83	1,399	16.85

จากตาราง 16 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี แยกเป็นชายจำนวน 37 คน และหญิง
จำนวน 46 คน รวมทั้งสิ้น 83 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 1,399 คะแนน
คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 16.85

ตาราง 17 คะแนนรวม และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ
กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย
	ชาย	หญิง	รวม		
บ้านห้วยหาง	4	2	6	122	20.33
บ้านหนองหลุม	3	4	7	110	15.71
บ้านวังโมกข์	4	3	7	135	19.28
บ้านวังตะขบ	3	4	7	150	21.43
บ้านนา	5	2	7	165	23.57
บ้านปึงบัว	4	4	8	135	16.87
บ้านรายชะโค	2	5	7	112	16.00
บ้านวังลูกช้าง	3	3	6	84	14.00
บ้านมายแพบ	2	1	3	70	23.33
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	-	3	3	51	17.00
บ้านหนองบัว	3	-	3	63	21.00
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	2	2	5	103	20.60
รวม	35	33	68	1,300	19.12

จากตาราง 17 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี แยกเป็นชายจำนวน 35 คน และหญิง
จำนวน 33 คน รวมทั้งสิ้น 68 คน ได้คะแนนการรับรู้ข่าวสารรวม 1,300 คะแนน
คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 19.12

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มอายุ
ในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ			รวม
	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 50 ปี	
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
บ้านต้นประดู่	18.00	18.28	17.50	17.95
บ้านไหล่โก	17.14	19.83	17.50	18.05
บ้านโนนทอง	19.22	20.14	19.71	19.65
บ้านหนองหญ้าปล้อง	19.86	21.17	22.12	21.09
บ้านหลังถนน	22.54	22.60	26.20	23.43
บ้านปลวกสูง	21.55	22.00	23.33	22.19
บ้านราชชะโด	22.63	25.00	26.86	24.73
บ้านวัดใหม่ราษฎร์บำรุง	24.00	21.40	23.25	23.05
บ้านสระยายชี	23.36	22.50	21.33	22.84
บ้านเป็นปอ (หมู่ 1)	15.36	19.62	16.50	17.00
บ้านท่าแห	19.75	20.87	21.50	20.95
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 11)	18.77	20.67	20.25	20.37
รวม	20.26	21.44	21.33	20.92

จากตาราง 18 แสดงว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี และ 36 - 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารตามลำดับคือ 20.26 21.44 และ 21.33 ทั้งนี้โดยคะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 20.92

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มอายุ
ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	กลุ่มอายุ			รวม
	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 50 ปี	
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	
บ้านห้วยทาง	19.00	20.43	20.33	19.78
บ้านหนองหลุม	13.50	13.83	15.71	14.33
บ้านวังโมกข์	17.50	14.89	19.28	17.04
บ้านวังตะขบ	16.86	14.50	21.43	17.45
บ้านนา	24.40	17.78	23.57	21.28
บ้านปิ้งบัว	15.37	19.37	16.87	17.41
บ้านรายชะโค (หมู่ 9)	15.17	19.44	16.00	17.18
บ้านวังลูกช้าง	15.45	17.20	14.00	15.45
บ้านมายแพน	21.86	21.20	23.30	21.91
บ้านเนินปอ (หมู่ 2)	13.70	12.50	17.00	13.61
บ้านหนองบัว	19.22	22.33	21.00	20.20
บ้านวังปลาทุ (หมู่ 10)	19.08	16.33	20.60	19.05
รวม	17.67	16.85	19.12	17.79

จากตาราง 19 แสดงว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 12 หมู่บ้าน กลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี และ 35 - 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารตามลำดับ คือ 17.67 16.85 และ 19.12 ทั้งนี้โดยคะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 17.79

ความสามารถในการอ่านของประชาชน ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร โดยวิเคราะห์ตามช่วงอายุของประชาชน ดังปรากฏในตาราง 20 - 25 ต่อไปนี้

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มอายุ ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 30)

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	S.D.
15 - 25 ปี	23.72	2.28
26 - 35 ปี	24.39	1.50
36 - 50 ปี	23.41	1.99
รวม	23.82	1.84

จากตาราง 20 แสดงว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี จำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า กลุ่มอายุ 26 - 35 ปี ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าอีกสองกลุ่มอายุ

ตาราง 21 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มอายุ
ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 30)

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	S.D.
15 - 25 ปี	20.09	3.31
26 - 35 ปี	19.40	1.65
36 - 50 ปี	18.91	1.94
รวม	19.56	1.92

จากตาราง 21 แสดงว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านในระดับปานกลาง จำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า
กลุ่มอายุ 15 - 25 ปี ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด กลุ่มอายุ 26 - 35 ปี ได้คะแนนเฉลี่ย
รองลงมา กลุ่มอายุ 36 - 50 ปี ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 22 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มอายุ และประเภทของหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สภาพหมู่บ้าน	คะแนนเฉลี่ย			คะแนนเฉลี่ยรวม
	กลุ่มอายุ 15-25 ปี	กลุ่มอายุ 26-35 ปี	กลุ่มอายุ 36-50 ปี	
มีที่อ่าน	23.72	24.39	23.41	23.82
ไม่มีที่อ่าน	20.09	19.40	18.91	19.56

จากตาราง 22 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของประชาชน ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มอายุ 15 - 25 ปี กลุ่มอายุ 26 - 35 ปี และกลุ่มอายุ 36 - 50 ปี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของประชาชน ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มอายุ 15 - 25 ปี กลุ่มอายุ 26 - 35 ปี และกลุ่มอายุ 36 - 50 ปี ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งสามกลุ่มอายุของประชาชน ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมสามกลุ่มอายุของประชาชน ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน ระหว่างประชาชนในหมู่บ้าน
ที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สภาพหมู่บ้าน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย
มีที่อ่าน	260	6,193	23.82
ไม่มีที่อ่าน	260	5,086	19.56

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเท่ากับ 23.82 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเท่ากับ 19.56 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านสูงกว่าในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ

เพื่อเป็นการตรวจสอบให้แน่ชัดว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันจริงหรือไม่เพียงใด จึงได้ทดสอบค่าความแตกต่างโดยใช้ $t - test$ ดังผลในตาราง 6

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มี และไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สภาพหมู่บ้าน	n	$\bar{X}$	S^2	t
มีที่อ่าน	12	23.82	3.41	5.53***
ไม่มีที่อ่าน	12	19.56	3.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 24 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มี และไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .001 นั่นคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน
ของประชาชน แยกตามกลุ่มอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	9.84	4.92	0.96
ภายในกลุ่ม	66	338.20	5.12	
รวม	68	348.04		

จากตาราง 25 แสดงว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความสามารถ
ในการอ่านไม่แตกต่างกัน เพราะเมื่อเปิดตารางค่า F ที่ df 2,66 ที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .05 มีค่าเท่ากับ 3.98 แต่ค่า F ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ
0.96 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า F ในตาราง

การรับรู้ข่าวสารของประชาชน ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มี และไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ของอำเภอสามงาม จังหวัดพิจิตร ดังปรากฏในตาราง 26 - 27

ตาราง 26 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของประชาชน แยกเป็นหมู่บ้านที่มี และไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 40)

สภาพหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย
มีที่อ่าน	260	5,440	20.92
ไม่มีที่อ่าน	260	4,625	17.79

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเท่ากับ 20.92 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเท่ากับ 17.79 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สูงกว่าของประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ

เพื่อเป็นการตรวจสอบให้แน่ใจว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันจริงหรือไม่เพียงใด จึงได้ทดสอบค่าความแตกต่างโดยใช้ $t - test$ ดังผลในตาราง 27

ตาราง 27 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของ
ประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (คะแนนเต็ม 40)

สภาพหมู่บ้าน	n	$\bar{X}$	S^2	t
มีที่อ่าน	12	20.92	5.91	3.04**
ไม่มีที่อ่าน	12	17.79	6.95	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 นั่นคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน กับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์
การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มี
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ดังปรากฏในตาราง
28 - 32 ดังต่อไปนี้

ตาราง 28 ลำดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศในหมู่บ้านที่มีสื่อประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	หนังสือพิมพ์		วิทยุ		โทรทัศน์		ครู		ผู้ใหญ่บ้าน		พระ		กำนัน		บอกเล่า		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
หมู่บ้าน	2	5	2	1	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	20
	7	11	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	21
	8	3	4	4	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
	5	2	1	4	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	21
	9	8	3	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
	5	2	-	-	4	5	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	21
	9	11	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
	11	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
	6	6	-	4	2	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	25
หมู่บ้าน	-	4	1	3	7	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	3	25
	5	2	4	1	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
	3	2	2	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	19
	70	65	17	19	34	36	4	5	-	1	-	-	1	1	3	4	260
135		36		70		9		1		-		2		7			
รวม																	

จากตาราง 28 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้ลำดับความสำคัญของแหล่งข่าวสารเรียงตามลำดับมากน้อยคือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ครู บอกเล่า ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ส่วนพระกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ลำดับความสำคัญเป็นแหล่งของข่าวสาร

ตาราง 29 ลำดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศในหมู่บ้านที่ไม่มีสื่อประจำหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	หนังสือพิมพ์		วิทยุ		โทรทัศน์		ครู		ผู้ใหญ่		พระ		กำนัน		บอกเล่า		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านหวายหาง	4	2	2	4	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	23
บ้านหนองหล่ม	1	1	1	1	5	6	1	-	-	-	-	-	1	-	-	4	21
บ้านวังโมกข์	2	6	1	3	3	4	1	-	-	-	3	-	-	-	1	-	24
บ้านวังตะขบ	2	5	3	4	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
บ้านนา	-	4	3	1	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	21
บ้านบึงบัว	2	3	1	3	7	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	24
บ้านราษฎร์โต	4	4	1	3	1	5	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	22
บ้านวังดู่ช้าง	3	4	-	2	4	4	1	-	1	-	-	-	1	-	-	2	22
บ้านมาบแพบ	4	6	3	4	1	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	22
บ้านเนินบ่อ	2	3	1	2	5	2	2	-	1	1	-	-	1	-	-	3	23
บ้านหนองบัว	4	2	1	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	15
บ้านวังปลาทุ	6	4	1	-	2	6	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	21
รวม	34	44	18	33	43	42	11	2	3	3	3	-	4	-	2	18	206
	78		51		85		13		6		3		4		20		

จากตาราง 29 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้ลำดับความสำคัญของแหล่งข่าวสารเรียงตามลำดับมาน้อย คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิหุญ บอกล่า ครุ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และพระ

ตาราง 30 ลำดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร แยกตามจำนวนผู้ตอบและร้อยละในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ	อันดับความสำคัญ
หนังสือพิมพ์	135	51.92	1
วิหุญ	36	13.85	3
โทรทัศน์	70	26.92	2
ครุ	9	3.46	4
ผู้ใหญ่บ้าน	1	0.39	7
พระ	-	-	8
กำนัน	2	0.77	6
การบอกล่าต่อ ๆ กันมา	7	2.69	5
รวม	260	100.00	

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจัดให้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีความสำคัญมากที่สุด โทรทัศน์ วิหุญ ครุ การบอกล่าต่อ ๆ กันมา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำคัญรองลงมาตามลำดับ และพระ ไม่มีผู้จัดให้เป็นสื่อที่มีความสำคัญในการเป็นแหล่งข่าวของประชาชน

ตาราง 31 ลำดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร แยกตามจำนวนผู้ตอบ
และร้อยละ ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ	อันดับความสำคัญ
หนังสือพิมพ์	78	30.00	2
วิทยุ	51	19.62	3
โทรทัศน์	85	32.69	1
ครู	13	5.00	5
ผู้ใหญ่บ้าน	6	2.31	6
พระ	3	1.15	8
กำนัน	4	1.54	7
การบอกเล่าต่อ ๆ กันมา	20	7.69	4
รวม	260	100.00	

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน จัดให้โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง หนังสือพิมพ์เป็น
อันดับ 2 วิทยุ การบอกเล่าต่อ ๆ กันมา ครู ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน พระ
มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ

ตาราง 32 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สื่อที่เป็น แหล่งข่าวสาร	การจัดอันดับความสำคัญของสื่อ		D	D ²
	หมู่บ้านที่มีอ่าน	หมู่บ้านไม่มีที่อ่าน		
หนังสือพิมพ์	1	2	-1	1
วิทยุ	3	3	0	0
โทรทัศน์	2	1	1	1
ครู	4	5	-1	1
ผู้ใหญ่บ้าน	7	6	1	1
พระ	8	8	0	0
กำนัน	6	7	-1	1
บอกเล่ากันต่อ ๆ มา	5	4	1	1
	N = 8		0	6

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.93

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่าการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่ง
ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีค่าสหสัมพันธ์
สูง นั่นคือ การให้ค่าความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวแต่ละประเภทของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านใกล้เคียงกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของประชาชน ระหว่างประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ระหว่างประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
2. ทำให้ทราบว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่งเสริมการอ่านและการรับรู้ข่าวสารให้แก่ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งปรับปรุงและขยายโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน
3. การรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 - 50 ปี ที่อยู่ในอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่สุ่มมาจากหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน รวม 24 หมู่บ้าน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจากหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 260 คน และจากหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือ 260 คน รวมทั้งสิ้น 520 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน สำหรับแบบทดสอบความสามารถในการอ่านนั้นใช้ข้อทดสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นข้อทดสอบมาตรฐานจำนวน 30 ข้อ ที่สร้างขึ้นโดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ส่วนข้อทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงจากแบบทดสอบการรับทราบข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้ใช้กับผู้ไม่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของ สุนน ชูประสิทธิ์ (สุนน ชูประสิทธิ์ 2527 : 75 - 78) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบไปให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง
2. นำแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่างตอบมาพิจารณาความสมบูรณ์ และได้ฉบับที่สมบูรณ์ 520 ฉบับ
3. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ตอบถูกให้ค่าคะแนนข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดไม่ให้คะแนน
4. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ใช้ $t - test$
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน 3 กลุ่ม ใช้ $F - test$
7. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ใช้ $t - test$
8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์อันดับความสำคัญ เสปีร์มาน (Spearman Rank Order Coefficient)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้เป็น 3 ตอน คือ ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของประชาชน ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร และผลการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชน ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่าน จากการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มี

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของกลุ่มประชาชนที่มีอายุต่างกัน คือกลุ่มอายุระหว่าง 15 - 25 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 26 - 35 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 36 - 50 ปี สรุปผลได้ดังนี้

1. ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ประชาชนกลุ่มอายุต่างกัน มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ การรับรู้ข่าวสาร จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนกลุ่มตัวอย่างระหว่างประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สรุปผลได้ว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร การวิเคราะห์การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สรุปผลได้ว่า การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีลำดับความสำคัญเรียงตามลำดับมากน้อยคือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ครุ การบอกเล่าต่อกันมา ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และพระ การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีลำดับความสำคัญเรียงตามลำดับมากน้อยคือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ การบอกเล่าต่อกันมา ครุ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และพระ เมื่อเปรียบเทียบอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารระหว่างประชาชน

ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ปรากฏว่ามีค่าสหสัมพันธ์ 0.93

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้เสนอผลการ
อภิปรายเป็น 3 ตอนคือ อภิปรายความสามารถในการอ่านของประชาชน การรับรู้
ข่าวสารของประชาชน และการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวของ
ประชาชนดังต่อไปนี้

ความสามารถในการอ่านของประชาชน

การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใน
หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
พบว่า ความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้คือประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กุหลาบ หวังคิสิริกุล
(กุหลาบ หวังคิสิริกุล 2517 : 37) โดยได้ทำการศึกษาเรื่องการคงอยู่ของการ
รู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จจังหวัด
ลำปาง และจังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน และผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน ผลการวิจัย
พบว่า ผู้จบการศึกษาจากโครงการและผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีความคงทนในการรู้หนังสือสูงกว่าผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่
ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในทำนองเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 25) ได้ประเมินด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข และสภาพทั่วไประยะแรกของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จและครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทั่วประเทศ ผลจากการประเมินพบว่า นักศึกษาที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้คะแนนภาษาไทยเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ และความเข้าใจ ในเรื่องราวที่อ่านสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2521 : 55 - 61) ซึ่งได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การรับรู้ข่าวสารของผู้ใช้บริการ และความคงอยู่ของการรู้ภาษาไทยของผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 11 ทั้ง 5 จังหวัดคือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยทั้ง 5 จังหวัดมีความคงอยู่ของการรู้หนังสือภาษาไทยสูงถึงร้อยละ 88.49

การที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการดำเนินการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต้องเป็นความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านเป็นประการสำคัญ และต้องช่วยกันจัดสร้างและดำเนินงานในรูปของการคัดเลือกคณะกรรมการขึ้น เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือซึ่งถือว่าเป็นของประชาชนในหมู่บ้านทุกคน ดังนั้นโอกาสในการอ่าน ความสนใจในการอ่าน และการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านย่อมมีระดับสูงกว่าของประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ด้วยเหตุนี้เองจึงส่งผลถึงความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้าน

ที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : บทคัดย่อ) โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การวิจัยพบว่า ประชาชนโดยส่วนรวมในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงค่านอง ๆ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ โอกาสในการรับรู้ข่าวสาร ความร่วมมือในท้องถิ่น นิยสทางการอ่าน ความสามารถทางการอ่าน การแสวงหาความช่วยเหลือเหลือจากภายนอก อัตราการรู้หนังสือ และการปรับปรุงอาชีพ

สำหรับในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เมื่อแบ่งตามกลุ่มอายุ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะข้อทดสอบที่นำไปทดสอบความสามารถในการอ่านของประชาชนนั้นเป็นข้อทดสอบวัดการอ่านระดับพื้นฐาน ซึ่งคนทั่วไปที่อ่านออกเขียนได้ย่อมสามารถทำแบบทดสอบฉบับนี้ได้

อีกประการหนึ่ง คำที่มาให้อ่านในแบบทดสอบนี้เป็นคำที่ประชาชนคุ้นเคยและใช้อยู่ในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ จึงสามารถเข้าใจ แบบทดสอบไม่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งนี้ จำกัผลการวิเคราะห์ที่อยู่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของกลุ่มอายุต่างกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้น

การรับรู้ข่าวสารของประชาชน จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีอ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2521 : 57 - 61) ซึ่งได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 11 ในปีพุทธศักราช 2520 การวิจัยครั้งนี้ได้รวมการรับทราบข่าวสารของผู้ใช้บริการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านด้วย ซึ่งผลการวิจัยในค่านี้นี้พบว่า ผู้ใช้บริการใน 5 จังหวัด ของภาคการศึกษา 11 สามารถรับรู้ข่าวสารได้สูงถึงระดับร้อยละ 73.67

นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการงานวิจัยของ สุนน ชูประสิทธิ์ (สุนน ชูประสิทธิ์ 2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการรับทราบข่าวสารและความรู้ พบว่า ผู้ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการรับทราบข่าวสารความรู้มากกว่าผู้ไม่ใช่

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือได้รับข่าวสารต่อจากผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพราะผู้วิจัยได้นำข่าวและเหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ คือ ไทยรัฐและเดลินิวส์ มาใช้เป็นเนื้อหาในแบบทดสอบ ซึ่งหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับนี้มีให้อ่านในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ฉะนั้นประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงรับรู้ข่าวสารได้ดีกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดังกล่าวข้างต้น

การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวของประชาชน จากการวิเคราะห์การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารของประชาชน พบว่า ประชาชนทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นใกล้เคียงกันมาก คือ มีค่าสหสัมพันธ์ในการจัดอันดับสูงถึง 0.93 และทั้ง 2 กลุ่ม

เห็นว่าสื่อที่มีความสำคัญ 3 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ อย่างไรก็ตามก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้ความสำคัญของหนังสือพิมพ์มาเป็นอันดับ 1 โทรทัศน์เป็นอันดับ 2 และวิทยุเป็นอันดับ 3 ส่วนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประชาชนให้ความสำคัญของโทรทัศน์เป็นอันดับ 1 หนังสือพิมพ์เป็นอันดับ 2 และวิทยุเป็นอันดับ 3 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนอยู่ในหมู่บ้านที่มีสื่อประเภทต่าง ๆ เข้าถึงได้สะดวกเหมือนกัน เช่น มีวิทยุและโทรทัศน์แทบทุกหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่า ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประชาชนในชนบทตามท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการช่วยให้พลเมืองของประเทศรักการอ่านและเป็นการป้องกันการเสื่อมหนังสือ ตลอดจนเป็นแหล่งการรับรู้ข่าวสารโดยทั่วไปผู้วิจัยจึงเสนอแนะต่อการดำเนินการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ดังนี้เพื่อให้เกิกระสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียนและฝ่ายการศึกษามวลชน ควรจะได้ประสานงาน ดำเนินการทุกด้าน เช่น จัดสรรงบประมาณ จัดหาหนังสือและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่พึงเป็นประโยชน์ต่อประชาชน
2. ควรสนับสนุนการดำเนินการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน
3. จัดการอบรมเผยแพร่ความรู้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาและการดำเนินการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านระหว่างประชาชนที่มีกลุ่มอายุต่างกัน
2. ควรจะได้มีการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในกลุ่มอายุต่างกัน
3. ควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของสื่อที่เป็นแหล่งรับรู้ข่าวสารตามตัวแปรจากหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อประชาชนที่มีกลุ่มอายุต่างกัน
4. ควรจะได้ศึกษาผลกระทบของสื่อประเภทต่าง ๆ ของหมู่บ้านที่จะมีส่วนช่วยเสริมการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
5. ควรจะได้ศึกษาการรับรู้ข่าวสารของประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยนำข้อมูลมาจากแหล่งต่าง ๆ ไม่เฉพาะจากหนังสือพิมพ์เท่านั้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อพื้นบ้าน เป็นต้น
6. ควรจะได้ศึกษาระบบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของการรับรู้ข่าวสารประเภทนั้น ๆ

મગધરાજવંશ

บรรณานุกรม

- กอ สวัสดิ์พานิชย์ "การรู้หนังสือและการพัฒนาประเทศ" ใน รายงานผลการสัมมนา
เพื่อกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526, 25 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กองปฏิบัติการ คู่มือการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน โรงพิมพ์ชาวพานิชย์ 2525, 99 หน้า
- _____ คู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่
3 - 4 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในการจัด
การศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 5 โรงพิมพ์ชาวพานิชย์ 2526, 246 หน้า
- _____ คู่มือการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ โรงพิมพ์
เลียงเชียง 2527, 71 หน้า
- _____ กองแผนงานและวิจัย รายงานผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศรีสมบัติการพิมพ์ 2528,
112 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์ การศึกษาสภาพการดำเนินงาน
และผลสัมฤทธิ์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตการศึกษา 11
อุบลราชธานี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2521,
94 หน้า
- _____ ผลกระทบของที่อ่านต่ออัตราการรู้หนังสือ จำนวนหนังสือและการพัฒนา
ตนเองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุบลราชธานี ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2526, 98 หน้า
- กุหลาบ หวังศิริกุล ความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไข
การไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2517, 58 หน้า อัครสำเนา

เก็บ ศรีสง่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านของประชาชนในเขตชนบทพื้นที่ยากจนอำเภอโกกรพระ จังหวัดนครสวรรค์
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528,
99 หน้า อักส่าเนา

เกรียง กীরติกร "คำกล่าวเปิดการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน" การศึกษา
ผู้ใหญ่ 4 : 6 กรกฎาคม - สิงหาคม 2515

โกวิท วรพิพัฒน์ "การศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท" ใน เส้นทางยังไม่สิ้นสุด พิมพ์เป็นที่
ระลึกครบรอบเจ็ดปีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือลำปาง 5 ตุลาคม 2527
เชียงใหม่ โรงพิมพ์ข้างเผือก 2527, 175 หน้า

ความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาประชากร
เอกสารวิจัย 2527, 175 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ : ประเมิน
ด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข และสภาพทั่วไป โรงพิมพ์และท่าปากเจริญผล
2519, 74 หน้า

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย 2526, 433 หน้า

จิรายุ คาศรี ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลผู้เกี่ยวข้องกับการจัดที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน และผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปาง ได้รับจากที่อ่านหนังสือพิมพ์
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
172 หน้า อักส่าเนา

ฉัตรภา มุนนาค และคนอื่น ๆ ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ
พิมพ์ครั้งที่ 2 ประกายพริก 2526, 267 หน้า

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน จิตวิทยาการอ่าน ไทยวัฒนาพานิชย์ 2525, 144 หน้า

จน ประภาวิวัฒน์ "สืบทอดหนังสือแห่งชาติ" ห้องสมุด 1 : 13 - 22 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2515

บุญเลิศ สดุดชาติ การศึกษารูปแบบการแพร่กระจายสินค้าใหม่ ๆ ไปสู่ประชาชนในหมู่บ้านชนบทเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 254 หน้า อักษรนำ ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์ การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีห้องหนังสือประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 122 หน้า อักษรนำ

ผะอบ ไปะกะฤณะ ลักษณะสำคัญของภาษาไทย การเขียน-การอ่าน-การพูด-การฟัง โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2521, 196 หน้า

ปิฎก สาร หลักการบริหารการศึกษา วัฒนาพานิชย์ 2516, 695 หน้า

บุษ เกษคำรณ นคร ปลื้มฤดี และสมชาย ลีลานิตย์กุล ลักษณะและสภาพของห้องหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2517 สำนักงานศึกษาธิการ เขต 8 2517, 17 หน้า

วัลลีย์ ปราสาททองโอสธ "โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" การศึกษาผู้ใหญ่ 48 : 24 - 25 กันยายน - ตุลาคม 2514

วาร์ณี ภูสรกุล การเคลื่อนย้ายตัวในการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2509, 85 หน้า อักษรนำ

วาสนา เกตุภาค การอ่าน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2521, 121 หน้า

วิชาการ, กรม รายงานสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 296 หน้า

สตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, สมาคม การประชุมศึกษาเรื่องหนังสือสำหรับเด็กเริ่มอ่าน สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย 2514, 150 หน้า

สนิท ทั้งวี เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยใจและไม่ใช้บทเสริม
ทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยาเขตเทคนิคหาสารคาม ปริญาทิพย์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 161 หน้า

อัครสำเน

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษาผู้ใหญ่ คู่มือการจัดตั้งห้องหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
 2520, 227 หน้า

สิงหา พินิจกุล และคนอื่น ๆ การเขียน พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 2516, 200 หน้า

สุกิจ นิยมานรินทร์ เอกสารประชุมสามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
 วันที่ 22 - 26 พฤศจิกายน 2514

สุนทร โคตรบรรเทา และวิชัย ภูษะกุล การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร 2526, 235 หน้า

สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษานอกระบบโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 6 อักษรสยามการพิมพ์
 2526, 123 หน้า

———— (แปล) ถนนสู่การอ่าน กรุงเทพฯ อักษรสยามการพิมพ์, 2526, 229 หน้า

สุนทร สุนันท์ชัย "การประชาสัมพันธ์โครงการ" ใน รายงานผลการดำเนินงานเพื่อกำหนด
แนวทางการประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน 2526, 25 หน้า

สุนัน ซูประดิษฐ์ การเปรียบเทียบการรับทราบข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้ชกกับผู้ไม่ชก
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตำบองนง ตำบลสาละเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 200 หน้า อัครสำเน

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ชวนอ่าน : วิจัยหนังสือต่าง ๆ แพร่พิทยา 2512, 584 หน้า

สุวิทย์ บึงวรพันธ์ "วิธีจะให้หนังสือเข้าสู่ชุมชน" ห้องสมุด 2 : 147 - 156 มีนาคม
 - เมษายน 2516

อุคม เขยกิจวงศ์ ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักพิมพ์ธรรมกิจ 2523,
 206 หน้า

เอกรินทร์ สุนทรพงศ์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ
13 - 18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครราชสีมา จัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
ศรีสะเกษ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ ประสานมิตร 2516,
191 หน้า อักษรนำ

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 3rd. ed., London,
Macmillan, 1968. 665 p.

Best, John W. Research in Education. 3rd., New Jersey,
Prentice - Hall, 1977.

Bird, Jean. Young Teenage Reading Habits. North Yorkshire:
DND Business Service, 1982, 119 p.

Bush, Clifford L. and Mildred H. Huebner. Strategies for
Reading in the Elementary School. London, Macmillan,
1970. 380 p.

Carlsen, G. Robert. Book and the Teen - Age Reader; A Guide
for Teachers, Librarians and Parents. New York, Harper,
1971. 247 p.

Council of Adult Education. The Book Group Book. Melbourne,
Australia, 1983. 28 p.

_____ Group Affair. Melbourne Australia, 1983. 27 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and
Education. New York, McGraw-Hill, 1966. 446 p.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd. ed., New York,
McGraw-Hill, 1959. 681 p.

Hafner, Lawrence E. Improving Reading in the Secondary School.
New York, Macmillan, 1967. 357 p.

Hafner, Lawrence E. and Hayden B. Jolly. Pattern of Teaching
Reading in the Elementary School. New York, Mcmillan,
1972. 498 p.

Meanmas Chavalit. Survey Report on Reading Materials in Thailand. Ministry of Education, Bangkok, 1966. 26 p.

Meanmas Chavalit. Survey of Preparation, and Distribution of Literature for Children and Juveniles in Thailand. Department of Education Techniques, Ministry of Education, Bangkok, 1966. 16 p.

McNemar, Quinn. Psychological Statistics. 4th. ed., New York, Wiley and Sons, 1969. 595 p.

Palmer, Alice M. Textbook Needs in Thailand 1965 - 1980. USOM, Bangkok 1965. 38 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และ
แบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000

20 มกราคม 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ

เรียน ผู้ใหญ่ชนบทอำเภอสามง่าม

ด้วยข้าพเจ้า นายรินทร์ บุญวงศ์ เป็นข้าราชการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร กำลังทำวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร" เพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การทำวิจัยในครั้งนี้ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบทดสอบที่แนบมาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบทดสอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
- ตอนที่ 4 เป็นการวัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสาร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอรับรองว่าการตอบข้อมูลของท่านจะไม่ส่งผลเสียหายให้แก่ท่านแต่ประการใด

ขอแสดงความนับถือ

(นายรินทร์ บุญวงศ์)

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านและ
แบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบทดสอบ

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
 ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 15 - 25 ปี

☐ 26 - 35 ปี

☐ 36 - 50 ปี

หมู่ที่ _____ ตำบล _____ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้ทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. สะกดคำ
2. คำเหมือนหรือข้อความเหมือน
3. การใช้ภาษา
4. ความเข้าใจในการอ่าน

ส่วนที่ 1 สะกดคำ ตั้งแต่ข้อ 1 - 10 เป็นแบบทดสอบสะกดคำ
ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย + ลงบนอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่สะกดผิด

ตัวอย่าง

0 ก. รดยนต์ ข. สวคณนตร์ ค. ภาพยนตร์ ง. ไปรษณียบัตร

-
1. ก. มะม่วง	ข. มะขาม	ค. พุเลี่ยน	ง. ส้มเขียวหวาน
2. ก. สะบาย	ข. สะพาน	ค. สะควก	ง. สะอาด
3. ก. บรรจุ	ข. บรรทิก	ค. บรรจบ	ง. บรรทัด
4. ก. กะดา	ข. กะซอน	ค. กระถิน	ง. กระชัง
5. ก. ไชมุก	ข. ประมุก	ค. หอยมุก	ง. อบายมุข
6. ก. บันโค	ข. จุกโต	ค. ไอสกริบ	ง. ไกลเคียง
7. ก. กรรณ	ข. ไพรสันต์	ค. อาธรรม	ง. พิเคราะห์
8. ก. บำไบ	ข. คนไซ	ค. น้ำไหล	ง. เชื้อใหม่
9. ก. เพศภัย	ข. อาเพศ	ค. ประเภท	ง. เพศชาย
10. ก. อยู่ดี	ข. อย่างไร	ค. หยาร่าง	ง. หยากไค

ส่วนที่ 2 คำเหมือนหรือข้อความเหมือน ทั้งข้อ 11 - 15 ให้ผู้ตอบ
ทำเครื่องหมาย + ลงบนอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่มีความหมายเหมือน
หรือใกล้เคียงกับข้อความที่ขีดเส้นใต้

11. ฉันรู้สึกเสียใจจริง ๆ

ก. รong เทาหาย

ข. ซ้อกางเกงใหม่

ค. แม่ให้เงินมาก

ง. เพื่อนให้ขนมกิน

12. ผมต้องการพักผ่อนสักหน่อย

ก. ดูโทรทัศน์

ข. กวาดบ้าน

ค. ทำแปลงผัก

ง. ตักน้ำใส่ตุ่ม

13. การออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง

ก. ชูใจทำการบ้าน

ข. มานะอ่านหนังสือ

ค. ปกติักน้ำรดต้นไม้

ง. มานั่งกำลังดูภาพยนตร์

14. การประหยัดคือการสร้างอนาคต

ก. วิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกโปรแกรม ข. บริษัทจักรยานไปโรงเรียน
เป็นประจำ

ค. มารศรีไปกินไอศกรีมที่ห้องอาหารทุกวัน

ง. สุมาลีให้ลูกเธอขั้มนวดเท้าให้เธออยู่เสมอ

15. อาชีพหลักของคนไทยคือเกษตรกรรม

ก. พ่อของทองคิมคนใจดีมาก

ข. มานะไม่ได้อ่านหนังสือเพราะไปรบที่ชายแดน

ค. ทองคำทำนาได้หลายไร่แล้ว

ง. ปิ่นร้านโกศขายของได้ดีมาก

ส่วนที่ 3 การไวยาธภาษาไทย ตั้งแต่ข้อ 16 - 25 ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย
+ ลงบนอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. เมื่อนำไปเติมในช่องว่างแล้วได้ความสมบูรณ์

16. คุณพ่อชื่อนานาให้กำมือให้ทองใบ 1
ก. หลัง ข. สาย ค. เรือน ง. เครื่อง
17. ที่ทรงนี้วางหรือเปล่าครับ
ก. เสียใจ ข. ขอโทษ ค. ขอบใจ ง. ขอบคุณ
18. เขาขมวด.....จนคิดเป็นนิสัย
ก. กัง ข. รัย ค. เร็ว ง. แรง
19. เมื่อเขาส่งเธอขึ้นรถไฟแล้วก็ขึ้นจุนรถไฟเล่น.....ไป
ก. อัมตา ข. สุกตา ค. ไกลตา ง. ทางตา
20. แม่ซื้อปากกาใหม่มา 1
ก. ขาน ข. คาม ค. เลม ง. ตัว
21. รถไฟเดินระหว่างกรุงเทพฯ ถึงพิษณุโลกมีหลาย
ก. สาย ข. คัน ค. เครื่อง ง. ขบวน
22. กำนายมาจะเก็บเงินเพื่อซื้อรถไถนาขนาดเล็กได้ เขาคง.....อย่างที่สุด
ก. ออกทน ข. ออกอยาก ค. เสียสละ ง. ประหยัด
23. เขาไม่ขยันเขาจะสอบตก
ก. ถึง ข. ถ้า ค. แต่ ง. และ
24. เจ้าอาวาสวัดนี้.....ตั้งแต่เมื่อไร
ก. คาย ข. เสีย ค. สวรรคต ง. มรณภาพ
25. พ่อจึงสอนว่า "ลูกเอ๋ยการที่เจ้ากลัวคำหยาม.....ผู้นั้นไม่มีใคร
ต้องการฟังเจ้าหรอก"
ก. กับ ข. ให้ ค. แต่ ง. ต่อ

ส่วนที่ 4 ความเข้าใจในการอ่าน

คำชี้แจง ใหญ่ตามอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามทั้งแกข้อ 26 - 30 โดยทำเครื่องหมาย + ลงบนอักษร ก. ข. ก. หรือ ง. ที่ถือว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

"พืชที่ใต้น้ำตาลสูงซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี และนิยมปลูกเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลโคแกลออย ขณะนี้ไม่มีพืชชนิดใหม่ชื่อคอนขวางแปลก ๆ หนู เรียกว่า "สตีเวีย" พืชดังกล่าวกำลังได้รับความสนใจจากทางการมาเลเซียถึงกับได้ทำการทดลองปลูกต้นสตีเวียในตอนกลางของรัฐตรังกานู เพื่อการศึกษาวิจัยและพิสูจน์ถึงผลที่ใคร่ในอันที่จะนำไปผลิตน้ำตาลต่อไป

ต้นสตีเวีย เป็นพืชพื้นเมืองของประเทศเม็กซิโก เหตุที่รัฐบาลประเทศมาเลเซียซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของประเทศไทยให้ความสนใจต่อพืชชนิดนี้ เพราะมันสามารถใต้น้ำตาลโคมากกว่าออยถึง 300 เท่า นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลในอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาล"

26. ต้นสตีเวีย ใต้น้ำตาลมากกว่าออยกี่เท่า
ก. 100 เท่า ข. 200 เท่า ค. 300 เท่า ง. 400 เท่า
27. ประเทศใดกำลังทดลองปลูกต้นสตีเวีย
ก. ไทย ข. เม็กซิโก ค. ฟิลิปปินส์ ง. มาเลเซีย
28. ตามผลการทดลองปลูกต้นสตีเวียที่รัฐตรังกานูได้ผลดีแสดงว่าประเทศเม็กซิโกกับประเทศมาเลเซียมีอะไรคล้ายกัน
ก. สภาพเศรษฐกิจ ข. สภาพดินฟ้าอากาศ
ค. สภาพการปกครอง ง. สภาพความเจริญของบ้านเมือง
29. ตามผลการทดลองปลูกต้นสตีเวียที่รัฐตรังกานูโดยดีประเทศไทยก็น่าจะปลูกโดยดีในภาคใด
ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ ค. ภาคกลาง ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
30. พืชที่ใช้ผลิตน้ำตาลในประเทศไทยนิยมใช้พืชชนิดใด
ก. ปาล์ม-ออย ข. ออย-สตีเวีย ค. สตีเวีย-มะพร้าว ง. มะพร้าว-ออย

ตอนที่ 3

แบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้ทั้งหมด 40 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบทดสอบข่าวสารที่ลงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเคลินิวส์ เพื่อทดสอบว่าท่านรับรู้ข่าวสารในแบบทดสอบนี้หรือไม่ ให้ท่านทำเครื่องหมาย + ลงบนอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ซึ่งเป็นข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

- ๐ นักมวยแชมป์เปียนโลกชาวไทยท่านใดที่นับถือศาสนาอิสลาม
- ก. สามารถ พยัคฆ์อรุณ ข. สด จิตรลดา
ค. เขาทนาย กาแลกซี่ ง. เพียว พูนทรัพย์
- ๐๐ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 13 จะจัดขึ้นในประเทศไทย
- ก. ไทย ข. ฟิลิปปินส์ ค. มาเลเซีย ง. อินโดนีเซีย

1. สามารถ พยัคฆ์อรุณ นักมวยไทยชิงแชมป์เปียนโลกกับนักมวยชาติใด
- ก. ญี่ปุ่น ข. ปานามา ค. เม็กซิโก ง. เกาหลี
2. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคกิจสังคม ผู้ที่ถูกเลือกให้ทำหน้าที่หัวหน้าพรรคแทนคือใคร
- ก. สนิธิ เหวศศิลา ข. สนิธิ จิโรจน์
ค. สมักร สุนทรเวช ง. โกศล ไกรฤกษ์
3. การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 13 ที่ผ่านไปแล้วจัดการแข่งขันที่ประเทศใด
- ก. อินโดนีเซีย ข. มาเลเซีย ค. ไทย ง. สิงคโปร์
4. การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 13 ประเทศไทยได้เหรียญทองมากที่สุด
- ก. ไทย ข. อินโดนีเซีย ค. สิงคโปร์ ง. มาเลเซีย
5. เนาวรัตน์ นุกอนันต์ คาราวาทยอนตร์ยอดเยี่ยมของไทยเดินทางไปเรียนต่อที่ประเทศใด
- ก. อเมริกา ข. อังกฤษ ค. ญี่ปุ่น ง. ฝรั่งเศส

6. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งคนแรกคือใคร
 - ก. สมักร สุนทรเวช ข. สิทธิ จิรโรจน์
 - ค. อาสา เมธธรรม ง. จำลอง ศรีเมือง
7. วิธีบรรเทาอาการปวดฟันอย่างง่ายก่อนไปหาแพทย์คือข้อใด
 - ก. ใส่น้ำส้มสายชูกัดฟัน ข. ใส่น้ำส้มสายชูกัดฟัน
 - ค. ใส่น้ำส้มสายชูกัดฟัน ง. ใส่น้ำส้มสายชูกัดฟัน
8. ในปี พ.ศ. 2529 นี้เป็นต้นไปกรมอนามัยจะพยายามลดอัตราการตายของเด็กแรกเกิดให้ต่ำกว่าเท่าใด
 - ก. ต่ำกว่า 45 คน ใน 1,000 คน ข. ต่ำกว่า 85 คน ใน 1,000 คน
 - ค. ต่ำกว่า 100 คน ใน 1,000 คน ง. ต่ำกว่า 150 คน ใน 1,000 คน
9. ปัจจุบันนี้ทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งปลูกพืชอะไร
 - ก. ฝ้ายพันธุ์ดี ข. อ้อยพันธุ์ดี
 - ค. ข้าวโพดพันธุ์ดี ง. ข้าวคอกมะลิคุณภาพดี
10. นโยบายราคาข้าวของรัฐบาลกำหนดให้โรงสีซื้อข้าวจากชาวนาเกี่ยวและเท่าไร
 - ก. 2,000 บาท ข. 2,500 บาท ค. 3,000 บาท ง. 3,500 บาท
11. ชาติใดเป็นชาติที่เก่งที่สุดในเรื่องของการนำถั่วมาคอง
 - ก. ไทย ข. จีน ค. เกาหลี ง. ญี่ปุ่น
12. ถั่วที่มีคุณค่าทางอาหารสูงเทียบเท่าเนื้อสัตว์คือถั่วอะไร
 - ก. ถั่วเหลือง ข. ถั่วดำ ค. ถั่วเขียว ง. ถั่วปากอ้า
13. ปัจจุบันประเทศไทยเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของข้าวโพดของไทย
 - ก. สิงคโปร์ ข. เกาหลีใต้ ค. เกาหลีเหนือ ง. จีน
14. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ดินที่ไรในการเพาะปลูกเสื่อมคุณภาพ
 - ก. การไร่องจรกบดินพรวน ข. ใส่ปุ๋ยหมักลงไปดิน
 - ค. เฝ้าฟางข้าวในนา ง. นำขี้เถ้าแอมโมเนียไป

15. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคพยาธิใบไม้ในตับ
 ก. กินเนื้อสัตว์สุก ๆ ดิบ ๆ ข. อยู่รวมกับผู้ป่วย
 ค. การไม่สวมรองเท้า ง. กินอาหารจำพวกผักคอง
16. โรคบิดเขื้อ "ลาอาซาร์" ซึ่งเป็นโรคใหม่สำหรับประเทศไทยเกิดเขื้อจากแมลงอะไร
 ก. ยุง ข. แมลงวัน ค. โรชน ง. แมลงสาป
17. นางระที เนอเย ชาวเขาทำความผิดถูกกักขังเพราะไม่มีเงินเสียค่าปรับ
 พ้นจากการถูกกักขังเพราะเหตุใด
 ก. ถูกกักขังครบกำหนด ข. ได้รับอภัยโทษ
 ค. มีผู้ใจบุญร่วมกันเสียค่าปรับให้ ง. หลบหนีจากการกักขัง
18. การดูแลหาทองระหว่างตั้งครรภ์เพื่อลดการแตกสายควรทำอย่างไร
 ก. ใช้กริมหรือโลชั่นทาบริเวณหน้าท้อง ข. กินยาแก้ท้องลายโดยเฉพาะ
 ค. ออกกำลังกายมาก ๆ ขณะตั้งครรภ์ ง. งดการออกกำลังกาย
19. เขาทราย นักชกไทยชกป้องกันตำแหน่งครั้งสุดท้ายชนะน็อกยกที่เท่าไร
 ก. ยกที่ 2 ข. ยกที่ 3 ค. ยกที่ 4 ง. ยกที่ 5
20. ข้อใดเป็นวิธีแก้ทองผูก
 ก. พักนอนให้เสียงพอ ข. กินอาหารที่มีกาก
 ค. ขับถ่ายไม่เจ็อกเวลา ง. ชอบก้นนุ้จจาระ
21. "มัสยา" เป็นชื่อของอะไร
 ก. ผู้ใหญ่วัยทองคนแรกของไทย ข. สมาชิกวุฒิสภา
 ค. เรืองของนิยาย ง. คณะลิเก
22. กรณีแม่ใจกับหักคอกจะยักโถสวมถูกจับได้เพราะอะไร
 ก. เขามอบตัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ข. พลเมืองดีแจ้งตำรวจจับ
 ค. เจ้าหน้าที่พบเหตุโดยบังเอิญ ง. ตำรวจเป็นหูเป็นตา

23. ภาคใดของประเทศไทยที่ปลูกกล้วยไม้คุณภาพเป็นอันดับ 1 ของโลก
 ก. ภาคใต้ ข. ภาคกลาง ค. ภาคอีสาน ง. ภาคเหนือ
24. การกู้ยืมเงินจำนวนกี่บาทที่ไม่ต้องมีหนังสือสัญญาก็สามารถฟ้องร้องให้ลูกหนี้ชำระเงินได้
 ก. เกินกว่า 50 บาท ข. 50 บาทลงมา
 ค. 500 บาทขึ้นไป ง. 500 บาทลงมา
25. การค้าประเภทใดไม่ต้องจดทะเบียนการค้า
 ก. การขายของชำ ข. การรับประกันภัย
 ค. การค้าแผงลอย ง. การรับจำนำ
26. ทำการค้าอะไรที่เอกชนทำแล้วไม่ต้องเสียภาษีเงินได้
 ก. ทำการค้าในรูปแบบบริษัท ข. ทางหุ้นส่วนจำกัด
 ค. ร้านขายของชำ ง. ไม่มีการค้าประเภทใดที่ไม่ต้องเสียภาษี
27. เอกชนทำการค้าแล้วไม่เสียภาษีเงินได้เป็นเพราะอะไร
 ก. ไม่รู้จักหน้าที่ ข. ใ้ได้รับสิทธิพิเศษ
 ค. ทำการค้าในรูปแบบบริษัท ง. ประกอบการค้าขาย
28. ตามกฎหมายไทย คนต่างด้าว จะถือกรรมสิทธิ์ที่ดินได้หรือไม่
 ก. ได้ทุกคน ข. ไม่ได้ ค. ได้เป็นบางกรณี ง. ได้แต่ต้องขออนุญาต
29. รายนต์ของสมาชิกสภาจังหวัดพิจิตร (สจ.) ชนกับรายนต์ปลัดจังหวัดพิจิตร ที่ถนนสายไหน
 ก. สายสามงาม - พิจิตร ข. สายพิจิตร - สากเหล็ก
 ค. สายพิจิตร - ตะพานหิน ง. สายตะพานหิน - เขาทราย
30. การเก็บเกี่ยวข้าวควรจะทำในช่วงหลังข้าวออกดอกกี่วันจึงจะได้ผลดีที่สุด
 ก. 20 วัน ข. 30 วัน ค. 10 วัน ง. 50 วัน
31. การรักษา "หนุค" ที่ไคมลที่สุดทำอย่างไร
 ก. ใช้น้ำไฟจี ข. ชูคเอรารากหนุคออก ค. ใช้น้ำกัดหนุค ง. ใช้น้ำกรรไกรตัดออก

32. "เมือง 3 หมอก" คือจังหวัดอะไร
 ก. เชียงใหม่ ข. แม่ฮ่องสอน ค. เชียงราย ง. น่าน
33. การโอนเงินสวัสดิการและเงินค่าครองชีพกว่า 61 ล้าน เป็นการโอนเงินหลวงในหน่วยราชการใด
 ก. หน่วยราชการครู ข. หน่วยราชการทหาร
 ค. หน่วยราชการตำรวจ ง. สรรพากร
34. คุณคนทอไปของสามารถ พยัคฆ์อรุณ คาดว่าจะเป็นนักชกจากชาติใด
 ก. อังกฤษ ข. ออสเตรเลีย ค. เม็กซิโก ง. อเมริกา
35. โรคจากเชื้อไวรัสที่เรียกว่า "ริงค์สปอต" ทำให้เกิดโรคในค่างอย่างร้ายแรงในพืชอะไร
 ก. ขาว ข. อ้อย ค. มะม่วง ง. มะละกอ
36. การจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์เปียนโลกระหว่างสามารถกับพินเตอร์ชาคทุนหรือโคก่าไร
 ก. ชาคทุนประมาณ 2 ล้านบาท ข. ชาคทุนประมาณ 1 ล้านบาท
 ค. โคก่าไรประมาณ 2 ล้านบาท ง. โคก่าไรประมาณ 1 ล้านบาท
37. นายโกศล ไกรฤกษ์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์
 ก. ปัญหาจากสุขภาพไม่ดี ข. ไม่พอใจนโยบายของรัฐบาล
 ค. ไม่สามารถพยุงราคาข้าวโคกตามนโยบาย ง. ถูกปลดออกจากตำแหน่ง
38. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ถูกตอץที่ใบหน้าจนได้รับบาดเจ็บเนื่องจากท่านไปทำอะไร
 ก. ไปหาพิธีเปิดป้ายมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 ข. ไปหาพิธีปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ค. ไปต้อนรับแขกเมือง ที่สนามบินดอนเมือง
 ง. ไปปฏิบัติราชการที่ท่าเนียบรัฐบาล

39. การชกป้องกันตำแหน่งของ สด จิตรลดา ครั้งต่อไปจะจัดขึ้นที่ประเทศไทย
 ก. ไทย ข. อเมริกา ค. คูเวต ง. ญี่ปุ่น
40. "มะละกอ" เป็นอาหารหลักของคนในภาคใด
 ก. ภาคเหนือ ข. ภาคอีสาน ค. ภาคกลาง ง. ภาคใต้

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย + ลงบนอักษร ก. ข. ค. ง. จ. ฉ.
 ข. หรือ ช. หนาขอความที่ท่านเห็นว่าเป็นแหล่งข่าวสาร ของท่าน
 ใดมากที่สุดเพียงข้อเดียว

- ก. หนังสือพิมพ์
- ข. วิทยุ
- ค. โทรทัศน์
- ง. ครู
- จ. ผู้ใหญ่บ้าน
- ฉ. พระ
- ช. กำนัน
- ซ. การบอกเล่าต่อกันมา

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ข

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. 2527

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยทอานหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2527¹

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดทอานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2515 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ" ว่าด้วยทอานหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2527

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดทอานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2515

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ทอานหนังสือประจำหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและป้องกันการ

ลืมนหนังสือ

(2) เพื่อให้มีศูนย์รวมหนังสือในหมู่บ้าน ที่จะให้ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(3) เพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดและบริหารทอานหนังสือประจำหมู่บ้าน

(4) เพื่อให้เป็นศูนย์รวมการจัดกิจกรรม เสริมความรู้ และประสบการณ์แก่ประชาชนในหมู่บ้านของทุกหน่วยงาน

ข้อ 5. สถานที่จัดตั้งทอานหนังสือประจำหมู่บ้าน ขนาดของอาคาร รวมทั้งวัสดุและครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

¹ในแก กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารจัดสำเนา)

ข้อ 6. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจัดตั้ง ย้าย หรือยุบเลิกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อ 7. การย้ายหรือยุบเลิกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะกระทำโดยเหตุหรือโดยข้อหนึ่ง ดังนี้

- (1) มีผู้มาใช้บริการน้อย
- (2) ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบ
- (3) ไม่ได้รับความร่วมมือจากท้องถิ่น
- (4) อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม
- (5) เหตุอื่นที่ผู้มีอำนาจอนุมัติจัดตั้ง เห็นว่าควรย้ายหรือยุบเลิก

ข้อ 8. ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกลางอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง เป็นคณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน ผู้ทำหน้าที่เลขานุการ 1 คน นอกนั้นเป็นกรรมการ

คณะกรรมการตามข้อนี้ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 9. คณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ดังนี้

(1) เลือกสถานที่จัดตั้ง จัดสร้าง หาวัดดู ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 5

(2) พิจารณาเลือกหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับสำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

(3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือและใช้บริการ

(4) จัดหาหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้บริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

(5) จัดหาเงินสำรองไว้เป็นทุนหมุนเวียนในกรณี เงินงบประมาณ
 กู้หนั้สื่อพิมพ์สาธาหรือกรณอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับกิจการของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
 โดยให้คณะกรรมการตามขอ 8 จัดให้มีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบ
 ในการเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงิน

(6) จัดให้มีผู้รับผิดชอบ ดูแล บำรุงรักษาที่อ่านหนังสือประจำ
 หมู่บ้าน

(7) จัดกิจกรรม เสริมความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์
 ตามโอกาสอันควร

(8) ประชุมพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค เพื่อปรับปรุง
 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

(9) ประสานงานกับสภาตำบลหรือหน่วยงานอื่น เพื่อขอ
 ความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดหาทุน และปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
 ขอ 10. ให้จังหวัดมีหน้าที่ควบคุม ดูแล การดำเนินงานที่อ่านหนังสือ
 ประจำหมู่บ้านของจังหวัด

ให้ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ
 มีหน้าที่ตรวจสอบ ส่งเสริม แนะนำการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
 ในเขตรับผิดชอบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ขอ 11. ให้จังหวัดจัดทำทะเบียนรายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่ตั้ง
 ในเขตจังหวัดให้เป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำ
 หมู่บ้านได้กรรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบ ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนตุลาคมของ
 แต่ละปี ตามแบบที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ขอ 12. ให้อธิบดีกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรักษาการให้เป็นไปตาม
 ระเบียบนี้

ภาคผนวก ค

ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน

พ.ศ. 2528

ระเบียบกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2528¹

โดยที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดกรรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2524 ข้อ 33 ได้กำหนดไว้ว่า เมื่อได้จัด
ตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในจังหวัดใดแล้ว ให้รวมสถานศึกษาในหมวด
ห้องสมุดประชาชน เป็นกิจการและหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น
และระเบียบดังกล่าวข้อ 17(4) ได้กำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน
เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีประสิทธิภาพ กรรมการศึกษานอกโรงเรียนจึง
วางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วย
ห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2528"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว
ในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด 1

วัตถุประสงค์

ข้อ 5 ห้องสมุดประชาชนจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) ให้บริการการอ่านและการให้ยืมหนังสือแก่ประชาชน

¹ได้จากกรรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอัดสำเนา)

- (2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า
- (3) ให้บริการข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคนทันต่อเหตุการณ์
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และการพักผ่อนหย่อนใจ
- (5) ส่งเสริม เผยแพร่ ประสานงาน ให้บริการด้านวิชาการใหม่ ๆ แก่ชุมชน และการจัดทำหนังสือประจำหมู่บ้าน
- (6) เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน
- (7) เป็นศูนย์รับบริจาคหนังสือ
- (8) ให้บริการทางคำสอนสอดแทรกคุณธรรมแก่ประชาชนและงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมาย

หมวด 2

การจัดตั้ง การยุบเลิก การย้ายห้องสมุดประชาชน

ข้อ 6 การจัดตั้ง การยุบเลิก และการย้ายห้องสมุดประชาชน ให้จัดทำโดยประกาศของจังหวัด ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

ข้อ 7 การยุบเลิกหรือย้ายห้องสมุดประชาชน จะกระทำได้เมื่อมีเหตุข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ประชาชนมาใช้บริการน้อย
- (2) สถานที่ไม่เหมาะสม
- (3) ไม่สามารถปรับปรุงให้โตมากรฐาน
- (4) ไม่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากท้องถิ่น

ข้อ 8 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด อาจมีได้จังหวัดละมากกว่าหนึ่งแห่งตามความจำเป็น และเหมาะสม ไขข้อว่า "ห้องสมุดประชาชน" โดยระบุ

หมวด 4

กำหนดเวลาทำการของห้องสมุดประชาชน

ข้อ 12 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ ในกรรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือจังหวัด กำหนดวันเปิด-ปิด และเวลาทำการของห้องสมุดประชาชน ได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ในบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีชั่วโมงทำงานต่อวันเท่ากับชั่วโมงทำงานของข้าราชการพลเรือนสามัญ และมีวันหยุดราชการปกติคนละ 2 วันต่อสัปดาห์

ห้องสมุดประชาชนที่มีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อาจจะเปิดบริการห้องสมุดได้ทุกวัน โดยให้จังหวัดกำหนดวันหยุดราชการปกติของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ให้ตรงกัน ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ 13 ผู้ดำเนินงานห้องสมุดประชาชนคนใดจำเป็นต้องปฏิบัติงานในวันที่ได้รับอนุมัติให้เป็นวันหยุดราชการปกติของตน ให้ขออนุมัติปฏิบัติราชการในวันดังกล่าว และให้มีสิทธิเบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานตามระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินค่าอาหารทำการล่วงเวลา

หมวด 3

สิ่งพิมพ์และโสตทัศนอุปกรณ์ในห้องสมุดประชาชน

ข้อ 14 ให้ห้องสมุดประชาชนจัดให้มีสิ่งพิมพ์และโสตทัศนอุปกรณ์ตามความเหมาะสมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ดังต่อไปนี้

(ก) หนังสือพิมพ์

(1) หนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 2 ฉบับ ในจำนวนนี้
ควรให้มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรวมอยู่ด้วย

ชื่อจังหวัด ตำบล หรือถนนหรือสถานที่หรือสิ่งสำคัญอื่น ๆ คอท้าย

ข้อ 9 หอสมุดประชาชนอำเภอ อาจมีใ้ลอำเภอละมากกว่าหนึ่งแห่งตามความจำเป็น และเหมาะสม ใช้ชื่อว่า "หอสมุดประชาชน" โดยระบุชื่ออำเภอ ตำบล หรือถนนหรือสถานที่หรือสิ่งสำคัญอื่น ๆ คอท้าย

หมวด 3

ผู้ดำเนินงานหอสมุดประชาชน

ข้อ 10 ผู้ดำเนินงานหอสมุดประชาชนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (1) บรรณารักษ์ มีหน้าที่รับผิดชอบงานของหอสมุดทั้งหมด
- (2) เจ้าหน้าที่หอสมุด มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริการห้องสมุดและงานอื่น ๆ ตามที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย
- (3) นักการภารโรง มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลรักษาทำความสะอาดสถานที่และงานอื่น ๆ ตามที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย

ในกรณีที่ยังไม่ได้กำหนดตำแหน่งบรรณารักษ์เป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครู ให้จังหวัดแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครูคนหนึ่งทำหน้าที่บรรณารักษ์

ข้อ 11 หอสมุดประชาชนแต่ละแห่งอาจจัดให้มีคณะกรรมการหอสมุดคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 10 คน ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในการดำเนินงานหอสมุด

คณะกรรมการหอสมุด ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันเข้ารับแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการหอสมุดประชาชนจังหวัด นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการหอสมุดประชาชนอำเภอ

- (2) หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายวัน และรายเดือน
- (3) วารสาร นิตยสาร อนุสาร และจุลสาร ที่พิจารณาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

(๒) หนังสือ

- (1) หนังสือประเภทส่งเสริมความรู้ ศาสนา และวัฒนธรรม
- (2) หนังสือประเภทกฎหมาย เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (3) หนังสือประเภทส่งเสริมพัฒนาอาชีพ
- (4) หนังสือประเภทวิชาการ ส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้า และการวิจัย
- (5) หนังสือประเภทสารคดี
- (6) หนังสือประเภทนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน

ห้องสมุดควรจะมีหนังสือประเภทใดเป็นอัตราส่วนเท่าใด ให้เป็น

ไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

(ค) สื่อทัศนอุปกรณ์

- (1) ประเภทลูกโลก หุ่นจำลอง และของจริง
- (2) ประเภทแผนที่ แผนที่ภูมิ และรูปภาพ
- (3) ประเภทแถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ และแผ่นเสียง
- (4) ประเภทฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ ภาพนิ่ง และอื่น ๆ
- (5) ประเภทสื่อทัศนอุปกรณ์ที่ใช้กับสิ่งต่าง ๆ ข้างต้น

หมวด 6

สมาชิกและการเก็บเงินค่าบำรุง

- ข้อ 15 สมาชิกของหอสมุดประชาชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
- (1) สมาชิกประจำ ได้แก่ ผู้ที่เสียค่าบำรุงประจำปี
 - (2) สมาชิกอุปการะ ได้แก่ ผู้ที่บริจาคเงิน สิ่งของ หรือ หนังสือมีมูลค่าตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป

ข้อ 16 สมาชิกของหอสมุดประชาชน มีสิทธิยืมหนังสือออกจากหอสมุดได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ 17 การเก็บเงินค่าบำรุงจากสมาชิก ให้เก็บตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 18 การเก็บเงินค่าบำรุงจากสมาชิกประจำปี ให้เก็บครั้งแรกในวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก ครั้งต่อไปให้เก็บเมื่อเป็นสมาชิกครบรอบปี สมาชิกอุปการะไม่ต้องเสียค่าบำรุง

ข้อ 19 หอสมุดอาจเรียกเก็บเงินค่าปรับจากสมาชิกที่ส่งหนังสือที่ยืมช้ากว่ากำหนดตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 20 การรับจ่ายเงินค่าบำรุงและเงินค่าปรับ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

หมวด 7

สถานที่และมาตรฐานหอสมุดประชาชน

ข้อ 12 หอสมุดประชาชนต้องมีทำการเป็นเอกเทศ ขนาด และแบบตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ 22 หอสมุดประชาชนจะต้องมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ตามความจำเป็น

หมวด 8

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 การตั้งชื่อหอสมุดประชาชนโดยมีข้อความค่อท้าย เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้บริจาค อาจกระทำได้ในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ ก่อสร้างอาคารหอสมุดประชาชน ตั้งแต่สิ่งหนึ่งของอาคารก่อสร้าง และต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ 24 การจัดตั้ง การยุบเลิก และการย้ายหอสมุดประชาชน เมื่อจังหวัดออกประกาศแล้ว ให้แจ้งกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบ

ข้อ 25 ให้หัวหน้าสถานศึกษามีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้หอสมุดประชาชนได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 26 ให้จังหวัดส่งรายงานผลการดำเนินงานหอสมุดประชาชนทุกประเภท ให้กรรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบปีละ 1 ครั้ง ตามที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 27 การดำเนินงานอื่น ๆ นอกเหนือจากระเบียบนี้ ให้ขอความเห็นชอบจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ในอำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร

บทคัดย่อ

ของ

นรินทร์ บุญวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2529

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านในอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน จำนวน 520 คน โดยสุ่มมาจาก 24 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากหมู่บ้าน ที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน และอีก 260 คน จากหมู่บ้านที่ไม่มี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และแบบทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชน สำหรับแบบทดสอบความสามารถ ในการอ่านนั้นใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นข้อสอบมาตรฐาน จำนวน 30 ข้อ ที่สร้างโดยสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร ส่วนข้อทดสอบการรับรู้ข่าวสารของประชาชนซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม และค่าอันดับ สหสัมพันธ์เพียร์มาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีความสามารถในการอ่าน แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ประชาชนกลุ่มอายุต่างกันมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประชาชนในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีการรับรู้ข่าวสาร
แตกต่างกับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

4. อันดับความสำคัญของสื่อที่เป็นแหล่งข่าวสารระหว่างประชาชน
ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีค่าสหสัมพันธ์
เท่ากับ .93

A COMPARATIVE STUDY ON ABILITIES IN READING AND INFORMATION
GATHERING OF PEOPLE IN VILLAGES WITH AND WITHOUT READING
CENTERS IN SAMNGAM DISTRICT, PHICHIT PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

NARIN BOONWONG

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1986

The purposes of this study were to compare reading abilities and to compare information gathering of people in the villages with and without reading centers in Samngam District, Phichit Province.

The sample was 520 people randomized from 24 villages, comprising 260 people selected from 12 villages with reading centers, and 260 people from 12 villages without reading centers.

The instruments used for collecting data were the reading ability test and the information gathering test. The reading ability test with 30 items was the Standardized Reading Ability Test for Prathom-four students, obtained from the Office of the Primary Education, Phichit Province, while the information gathering test with 40 items was constructed by the researcher. And the statistics used for analyzing the data included means, standard deviation, t-test, F-test, and Spearman's Rank Order Co-efficient.

The findings revealed as follows:

1. The people in the villages with reading centers had reading abilities different from those in the villages without reading centers at a .001 level of significance.

2. The people in different age groups did not show statistically significant difference in reading abilities.

3. The people in the villages with reading centers had different information gathering from those in the villages without reading centers at a .01 level of significance.

4. The priorities of media for information gathering between people in the villages with and without reading centers had the correlation of 0.93.

ประวัติของผู้วิจัย

วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด

นายนิรันดร์ บุญวงศ์ เกิดวันพุธที่ 16 กรกฎาคม 2495 ตำบลหนองหลุม
อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ประวัติการศึกษา

- 2506 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนวัดกลางวงษ์มณี
อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
- 2509 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนนวลนรณ
พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
- 2512 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
- 2514 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรการศึกษาจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์
- 2519 สอบได้ประกาศนียบัตรพิเศษครูมัธยม จากกระทรวงศึกษา
- 2522 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามัธยมศึกษาจากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- 2514 ครูโรงเรียนวัดกลางวงษ์มณี อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
- 2523 อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร อำเภอเมือง
จังหวัดพิจิตร